

TISOVSKÝ MESAČNÍK

Mestské noviny
občanov Tisovca
a Rimavskej Píly
XVII. ročník

číslo 5

máj 2007

cena 7,-Sk

13.4. sa uskutočnila premiéra inscenácie G. Chevalliera: Zvonodrozdo v podaní DS Daxner v kinosále MsKS Tisovec, režíroval Maňo Lacko, inscenácia po krajskej prehliadke v Revúcej je nominovaná na postup do Tlmáč (obširnejšie píše o tom Júlia Hodoňová)

V ten istý deň začal aj Off road v Tisovci, ktorý trval do nedele 15.4. Zúčastnilo sa ho 218 posádok zo Slovenska i zo zahraničia.

19.4. sa konala regionálna prehliadka detských folklórnych súborov v Hnúšti. Tisovec na nej reprezentoval Detský folklórny súbor Čížiček.

Pri organizovaní nám pomohli rodičia a príbuzní: Martina Zelenáková, Monika Paliderová, Danko Majorošová, Danko Babušáková, Marcela Boháčiková, Radovan Tomo, Irena Krankušová, Petronela Királyová, Juraj Brož, ktorým ďakujeme

za ochotu a obetavosť. Súčasťou prehliadky bola aj súťaž detských sólistov spevákov. Zúčastnili sa jej: Ján Sabó, Marián Palider, Zuzana Sabová, ktorá postúpila z 1. miesta vo svojej kategórii do finále krajskej prehliadky Hronsecká lipová ratolesť 2007.

30.4. sme spolu s FSK Tisovec, Tisovskými mažoretkami a mažoretčatami, Dychovou hudbou Hradovanka po peknom sprievode postavili máj na Námestí. Osobitne ďakujeme za obetavosť Bohušovi Antalovi, ktorého príspevím sme mali vôbec čo stavať. Bohužiaľ, nemohli sme splniť sľubované, lebo zlyhal dodávateľ cukríkov.

6.5. sa na tisovskom rybníku uskutočnili detské rybárske preteky v love kapra. Výsledky: 1. miesto: Katarína Perenčayová, 2. miesto: Marián Kuruc, 3. miesto: Jakub Kubinský

Cena za najväčší úlovok: Marián Kuruc

Pripravované podujatia:

13.5. – Otvorenie komunitného centra – Rimavská Píla – 15.00, repríza DS Daxner v KD Rim. Píla - 17.00
26.5. – Lesný beh Muránskou planinou – prihlášky: Chata Zbojská 976 56 Pohr. Polhora
29.5. – 70 rokov ZUŠ – kinosála – 17.00, ako hosť vystúpi o.i. aj Marián Lapšanský
2.6. – Cesta rozprávkovým lesom – Zbojská – 10.00
6.6. – 100 rokov narodenia gen. Júliusa Nosku
8.6. – 130 rokov založenia MSSD – slávnostný koncert – kinosála – 17.00, hosť spevokol SKUS Nový Sad
14. – 17. 6. – XIII. dni mesta (podrobný program v júnovom čísle)

V čísle:

Speleomíting, Uznesenia MsZ, Glosár, Triangulačné a vyhliadkové veže, Kalendár osobností, články z histórie, Stolný tenis - rozhovor, Oznamy, Inzercia, Komentár, básne atď.

konané 26.4.2007 **schválilo:**

- odpredaj dvojizbového bytu č.5 v bytovom dome na ulici Štefánikovej č.628 v Tisovci z majetku mesta do osobného vlastníctva pre Samuela KUČHTU za kúpnu cenu 70 000.- Sk splatnú pri podpise kúpnopredajnej zmluvy
- odpredaj osobného motorového vozidla NISSAN PRIMERA 1.64D ŠPZ RS 542 AB z majetku mesta pre Milana ŠLAJFERA ml. za kúpnu cenu 80 000.- Sk splatnú pri podpise kúpnopredajnej zmluvy
- zmeny a doplnky ŠTATÚTU MESTA TISOVEC
- zmeny a doplnky ORGANIZAČNÉHO PORIADKU Mestského zastupiteľstva v Tisovci
- zmeny a doplnky ROKOVACIEHO PORIADKU Mestského zastupiteľstva v Tisovci
- výsledok hospodárenia príspevkovej organizácie MESTSKÝ PODNIK Tisovec za r.2006
- Návrh mandátnej zmluvy medzi mestom Tisovec a obchodnou spoločnosťou SLUŽBY MESTA Tisovec s.r.o.
- ŠTATÚT Tisovského mesačnika, REDAKČNÚ RADU v zložení : Jaroslav LACKO, Rudolf KELETI, Mgr. Milan MATUCHA, PhDr. Katarína GROMOVÁ, Ing. Dušan HUTKA, PRAVIDLÁ vydávania Tisovského mesačnika
- rozdelenie finančnej čiastky z rozpočtu mesta vo výške 300 000.- Sk na dotácie športovým klubom v meste nasledovne : Nájomné za telocvičňu ZŠ 30 000.- Sk, Klub RTVŠ – kulturisti 11 000.- Sk, TO KOS Rimavská dolina 36 000.- Sk, Stolnotenový klub 33 000.- Sk, SKI – klub 42 000.- Sk, Klub slovenských turistov Tisovec 10 000.- Sk, TJ Družstevník Rimavská Píla 18 000.- Sk, Speleoklub 28 000.- Sk, FK CSM 75 000.- Sk, Volejbalový klub 17 000.- Sk
- určenie ceny jednorazového prenájmu v

- priestoroch MsKS Tisovec podľa prílohy k tomuto uzneseniu
- ZMLUVU o partnerskej spolupráci s mestom PUTNOK na r. 2007 – 2010
- ZMLUVU o partnerskej spolupráci s obcou LUDGEŘOVICE na r. 2007- 2010
- ponuku na odpredaj objektu č.s. 39 na ulici Jozeffyho v Tisovci /Zelovoc/ a objektu č.s. 89 na Námestí Dr.V.Clementisa v Tisovci / bývalá mäsiareň / s príslušnými pozemkami v znení prílohy **a uložilo** vedúcej oddelenia výstavby a životného prostredia zverejniť ponuky na odpredaj
- odpredaj pozemku z majetku mesta – parcela číslo 2023/18 o výmere 32 m2 pre Ľubomíra TREMMELA a manž. Martinu TREMMELOVÚ, bytom Tisovec, Francisciho 805 za cenu 100.- Sk/m2, spolu za 3 200.- Sk
- uzavretie zmluvy o zriadení práva vecného bremena medzi mestom TISOVEC a Stredoslovenskou vodárenskou spoločnosťou a.s. Banská Bystrica v znení prílohy k tomuto uzneseniu
- členstvo mesta TISOVEC vo Verejno-súkromnom partnerstve Muránska planina a **poverilo** zastupovaním mesta vo Verejno-súkromnom partnerstve Muránska planina Ing. Róberta BUCHTU
- ZMLUVU o zneškodnení nebezpečného odpadu v znení prílohy k tomuto uzneseniu
- DODATOK č.2 k nájomnej zmluve zo dňa 1. 6. 2005 na prenájom nebytových priestorov malej zasadačky v objekte MsKS na ul.Jesenského č.s. 835 v Tisovci pre Jaroslava LACKA, ktorou sa doba prenájmu predlžuje do 31. 5. 2009
- otvorenie prevádzky ZÁLOŽNE v nebytových priestoroch objektu č.s. 93 na ulici Partizánskej v Tisovci, ktorú bude prevádzkovať firma G a F

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO

- s.r.o. v zastúpení konateľom Ing. Pavlom Gáborom so sídlom v Rimavskej Sobote s nasledovnými otváracími hodinami: pondelok – piatok : od 8.00 – 16.00 hod. Nebytové priestory sú vlastníctvom Ing. Dušana Hutku
- ukončenie nájomného vzťahu nájmu bytu č.11 v 30 b.j. na ulici Jesenského č.s.1470 v Tisovci v zmysle čl.IV. ods. 2 písm. a/ dohodou k 30.4.2007. Jedná sa o Miroslavu KUNŠTAROVÚ – jednoizbový byt č.11. Platnosť nájomnej zmluvy končí dňom 30. 10. 2007;
- súhlasilo:**
- so žiadosťou firmy CALMIT s.r.o. o rozšírenie palivovej základne pre prevádzku závod Tisovec za podmienky sprevádzkovania pece MAERZ od 1. 1. 2009
- s poskytnutím finančného príspevku pre ZÁKLADNÚ UMELECKÚ ŠKOLU v Tisovci pri príležitosti 70. výročia ZUŠ vo výške 15 000.- Sk;
- vzalo na vedomie:**
- INFORMÁCIE zo zasadnutí stálych komisií Mestského zastupiteľstva v Tisovci a Výboru m.č. Rimavská Píla
- rozhodnutie primátora mesta o pridelení voľného bytu – garsónky ZŤP č.3 v 30 b.j. na ulici Jesenského č.s.1470 v Tisovci v zmysle článku II. ods.3 pre Eľnu ČÚROVÚ, bytom Rimavské Zalužany č. 97 od 1. 5. 2007
- informácie primátora mesta;
- neschválilo:**
- zahraničnú služobnú cestu primátora mesta v dňoch 22. - 25. 6. 2007 do Francúzska – mesto FÉCAMP

z materiálov MsZ spracovala redakcia

Glosár tisovského parlamentu

Aprílové zastupiteľstvo sa konalo bez primátora mesta, ktorý v tom čase absolvoval snem Združenia miest a obcí. Ako väčšina občanov vie, kandidoval na ňom neúspešne na predsedu združenia. Či je to dobre alebo zle pre naše mesto, uvidíme v budúcnosti.

Jeho funkcie sa ujal viceprimátor. Svoju ľavicovú orientáciu nezaprel ani na zasadnutí zastupiteľstva, keď jalovú diskusiu o menej dôležitých veciach striktne ukončil a dal hlasovať. A tak napriek 30-tim bodom bolo rokovanie stručné a vecné. Teda, netrvalo sedem hodín ako minule, ale „iba“ päť.

Poslanci hýrili aktivitou hlavne v bode interpelácie.

Z nich vyberám:

- je potrebné zverejniť cenník cintorínskych služieb a poplatkov – bude v TM

- ako sa rieši zúžená cesta na Podhradovej ul. – vlastnícku pozemku vraj sľúbil nápravu

- je nedostatočné zabezpečenie majetku občanov zo strany mestskej polície – dochádza ku krádežiam –

polícia pri troch členoch nestíha všetko, v riešení je ešte stále policajná stanica

- polícia by mala zverejňovať mená osôb, ktoré porušujú zákony a vystrájať po meste

- je potrebné spevniť chodník pri lavičke cez Rimavu pri škôlke –štrk sa zosúva na cestu

- rieši sa vinník, ktorý rozbil sklo na autobusovej zastávke? – je to v riešení

- platí nový zákon o pieskoviskách. Ako ho dodržiava mesto? – bude zakomponovaný do novely VZN

o udržiavaní čistoty v meste – pripomienky je možné predkladať prednostke

- drevo z výrubov v meste by sa mohlo dať sociálne odkázaným – tohto roku ho bolo dosť

- stále sa podáva alkohol v bufete pri SPŠ, bola tam kontrola? – kontrola bola, majiteľ dostal písomné upozornenie, bola kontrola aj z hygieny, hrozí zavretie bufetu

- budúci ročník Offroad by mal ísť mimo ulíc Rim. Píly – autá ohrozujú chodcov a prašiť

- autá na Offroade nemali parkovať na námestí, ale pred školou – kto vyčistí olejové škvrny z dlažby?

- na Jesenského ulici sa počas víkendov konajú nočné automobilové preteky, polícia by mala robiť častejšie kontroly

- na Daxnerovej ulici je porušená kanalizácia a odpad tečie po ceste

Zaujímavou bola aj kuloárová informácia, že nový majiteľ pozemku na Muránskej ulici chce sprevádzkovať

benzínovú pumpu ešte v tomto roku.

Zastupiteľstvo ďalej prejednálo žiadosť firmy Calmit s.r.o.

o súhlasné stanovisko s tzv. rozšírením palivovej

základne na Vápenke, inými slovami s prebudovaním

dvoch pecí z plynu na koks. Riaditeľ firmy ubezpečoval

prítomných, že nová technológia nebude mať negatívny

dosah na životné prostredie, pretože vlni boli

namontované nové filtre, ktoré sú o 82% účinnejšie ako

tie staré a splodiny z pece sa budú vracaať späť do pece.

Popol z koksu bude minimálny. Koks by sa mal dovážať

kamiónmi (cca jeden denne) a pri vysýpaní do zásobníka

by sa mala vytvárať vodná clona, aby sa neprášilo.

Výroba by sa mala zvýšiť o cca 15%.

Súzvučnú atmosféru narušil zástupca tisoovských

urbanistov, ktorý upozornil, že Calmit neoprávnene

vlastní 11 ha lesných pozemkov urbáru, na ktorých sa

nachádza kameňolom. V tejto veci bolo podané aj trestné

oznámenie. Jeden z poslancov, čírou zhodou okolností

pisateľ týchto riadkov, taktiež upozornil, že mesto Tisovec

má vo všetkých rozvojových dokumentoch ako hlavnú

prioritu rozvoj mesta ako turistického centra

a rozširovanie výroby na Vápenke so všetkými

negatívami s tým spojenými je v rozpore s týmto cieľom.

Desať poslancov bolo však inej mienky a zámer Vápenky

schválili.

Niekoľko zaujímavých informácií zo zasadnutí komisií:

- komisia verejného poriadku – chystá sa zakúpenie

kamerového systému na námestie a najbližšie okolie

- podnikateľská komisia – je potrebné ešte v tomto roku

otvoriť turisticko – informačné centrum v predajni knihy –

gramo

- komisia kultúry – dala návrh na uzavretie dohody

s osobou, ktorá by bola zodpovedná za mapovanie

kultúrno- spoločensko-športového života v meste

a dodávanie príspevkov na webovú stránku mesta

- Výbor m. č. R. Píla – na 13.mája (Deň matiek) sa

plánuje otvorenie komunitného centra v R. Píle

- komisia školstva – navrhuje zrušiť mestskú školskú

radu, ktorá nevyvíja žiadnu činnosť

- ekonomická komisia – objavili sa žiadosti podnikateľov

na odpustenie dane z nehnuteľností za rekonštrukcie

fasád domov – podnikatelia majú smolu, lebo odpustenie

dane sa vzťahuje len na rodinné a bytové domy a nie na

podnikateľské objekty

Zastupiteľstvo okrem iného schválilo zmeny štatútu

mesta, organizačného a rokovacieho poriadku. Jednalo

sa viac-menej len o kozmetické úpravy upresňujúce

niektoré doteraz sporné formulácie.

Rušejšia bola debata o mandátnej zmluve so Službami

mesta o výkone správy mestských bytov. Mesto to bude

stáť o cca 64.000.-Sk navyše, pretože doteraz býv.

Mestský podnik vykonával správu bytov zadarmo

a účtoval si len vykonané opravy a energie. Nájomné

v mestských bytoch by sa zatiaľ nemalo zvyšovať.

Bol schválený aj nový štatút Tisovského mesačnika

a pravidiel jeho vydávania, ako aj nová redakčná rada.

Pre občanov je dôležitá informácia, že zázvierka TM je do

konca mesiaca a noviny by mali vyjsť do 8.dňa

nasledujúceho mesiaca.

Na návrh komisie kultúry a športu zastupiteľstvo

s malými úpravami schválilo dotácie pre športové kluby.

Pri schvaľovaní dotácií sa vychádzalo z nasledovných

kritérií: 1. počet členov klubu, z toho mládež do 15 rokov,

2. účasť v pravidelných súťažiach a výsledky v nich,

3. účasť na nepravidielných súťažiach a výsledky, 4.

podujatia pre verejnosť, 5.finančná náročnosť, 6. ochota

členov podieľať sa na nákladoch, 7. divácka návštevnosť.

Kvítujem, že tohto roku bolo z rozpočtu mesta vyčlenené

rekordné množstvo financií pre športové kluby (300.000.-

Sk). Svedčí to o tom, že aj mestskí radní si začínajú

uvedomovať, že aj športové vyžitie občanov mesta je

takisto dôležité ako chodníky alebo Dni mesta. Už chýba

len maličkosť – športová hala, kúpalisko, umelé

zasnežovanie, tenisové kurty, ihriská na sídliskách...

Bez väčších pripomienok bol schválený aj návrh

poplatkov na jednorazový prenájom priestorov MsKS

a kultúrneho domu v Rim. Píle. Niektoré poplatky sa

zvyšili (komerčné predaje, diskotéky), niekde sa nájomné

odpúšťa, hlavne pri podujatiach škôl, humanitárnych,

vzdelávacích a výchovných akciách, tanečných kurzoch,

čl klubovej činnosti.

Pri ponukách na odpredaj nehnuteľností sa rozvinula

zaujímavá debata, či predávať alebo nepredávať domy vo

vlastníctve mesta (napr. bývalý mäsiareň alebo zelovoc).

Žiaľ, mesto nemá prostriedky na ich rekonštrukciu, a tak

sa ich predaj javí ako výhodnejší. Takže záujemci, hláste

sa!

Pre rozvojové projekty mesta je dôležité, že

zastupiteľstvo schválilo členstvo mesta v tzv. Verejno –

súkromnom partnerstve Muránska planina, cez ktoré sa

bude dať presadiť väčšie množstvo projektov či už pre

mesto alebo podnikateľov. Už len aby tie projekty boli

dostatočne kvalitné...

Ako perličku na záver zastupiteľstvo neschválilo

služobnú cestu primátora do francúzskeho Fécamp, kde

mal pozvanie na Sviatky mora a hudby. Peniaze

vynaložené na túto cestu môžu byť použité na iný,

nemenej šľachetný cieľ.

Jaroslav Lacko

Z činnosti primátora mesta v apríli

2.4.

- Prijatie riaditeľa Národného parku Muránska planina RNDr. Marcela Uhrina

- pracovné rokovanie so zástupcami Lučenskej regionálnej komory Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory na Mestskom úrade v Revúcej

3.4.

- Pracovné stretnutie s riaditeľkou COOP Jednota, SD Brezno a obhliadka zrekonštruovaného objektu prevádzky na Daxnerovej ulici v Tisovci

- Pracovné rokovanie so zástupcami Občianskeho združenia Vrchár - združenie pre rozvoj cestovného ruchu, Michalová k príprave a možnosti čerpania finančných prostriedkov LEADER

4.4.

Miestne šetrenie o možnosti dlhodobého prenájmu objektov Železníc SR – Železničná stanica Rimavská Píla, Železničná stanica Tisovec - mesto, staré rušňové depo s prirahými objektmi.

10.4.

- Pracovné stretnutie so zástupcami firmy TEERAG-ASDAG Slovakia s.r.o. Bratislava k ponuke vypracovania projektov k čerpaniu finančných prostriedkov z EÚ

- Rokovanie so zástupcami AB ART press, vydavateľstvo a fotoagentúra Slovenská Ľupča k vydaniu propagačnej knihy mesta Tisovec (prítomní J. Lacko, D. Kojnok, Mgr. Š. Sabó, M. Slabej)

- Odovzdanie projektov - Žiadosti o poskytnutie finančných prostriedkov podľa VZN BBSK č. 1/2006 na Úrade BBSK

11.4.

Rokovanie ohľadne obhajoby nových odborov na Strednej priemyselnej škole Tisovec na Ministerstve školstva SR v Bratislave (rokovania sa zúčastnili Ing. Frntic, riaditeľ SPŠ a V. Parobeková, zástupkyňa riaditeľa SPŠ)

12.4.

Rokovanie Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja vo Veľkom Krtíši

13.4.

- Pracovná návšteva a rokovanie s predsedom Banskobystrického samosprávneho kraja p. Milanom Murgašom a zástupcami Župy Borsó-Abajú-Zemplén v Miškolci; pozvanie na otvorenie Nadregionálnej výstavy o CR v Tisovci 15. júna 2007

- Účasť na premiére Divadelného súboru DAXNER 13.4. – 15.4.

Ssangyong Off Road v Tisovci

16.4.

Zasadnutie Rady Regionálneho združenia miest a obcí Gemera a Malohontu – príprava a účasť na XVII. Sneme ZMOS

17.4.

Zasadnutie Mikroregiónu Muránska planina v Čiernom Balogu – plán aktivít na rok 2007

18.4.

Stretnutie akcionárov a zasadnutie Dozornej rady Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. – príprava valného zhromaždenia (10.05.2007)

19.4.

Návšteva rodiny Tomovej a darovanie neobmedzeného pripojenia do siete internet na 10 rokov pre Milana Tomove v spolupráci s firmou City net internet

20.4.

Pracovné rokovanie s vedením Základnej školy Dr. Vladimíra Clementisa k vybudovaniu športového areálu na školskom dvore

23.4.

- Prejednanie materiálov na rokovanie mestského zastupiteľstva

- Doplnenie žiadosti o poskytnutie finančných prostriedkov podľa VZN BBSK č. 1/2006 na Úrade BBSK

24.4. – 26.4.

XVII. Snem ZMOS Bratislava

SLUŽBY MESTA TISOVEC, s.r.o. Francisciho 818, 980 61 Tisovec**CINTORÍNSKE POPLATKY**

1. Prepožičanie miesta na pohrebisku pre hrob alebo urnu v zemi, vrátane miesta pre príslušenstvo hrobu (bez ohľadu na vek

zosnulého – na dobu 10 rokov) 600,-

2. Obnovenie (predĺženie) užívacieho práva na miesto pre hrob 600,-

3. Obnovenie (predĺženie) užívacieho práva pre dvojhrob 730,-

4. Poplatok za povolenie múrika v cintoríne : 1 hrob 250,-

2 hroby 330,-

3 hroby 410,- za každý ďalší hrob sa poplatok zvyšuje o 80,- Sk

Uvedené ceny sú s 19 % DPH.

5. Vykopanie hrobu pre uloženie rakvy do zeme alebo exhumácia do 120 cm /pre dieťa/:

pri hĺbke 180 cm 380,-pri hĺbke 220 cm 460,-

Vykopanie hrobu v dĺžke nad 120 cm :

v letnom období : pri hĺbke 180 cm 1 300,- pri hĺbke 220 cm 1 400,-

v zimnom období : pri hĺbke 180 cm 1 500,- pri hĺbke 220 cm 1 600,-

6. Poplatok za vykopanie hrobu pre urnu 200,-

7. Predĺženie užívacieho práva pre urnu 250,-

8. Uloženie rakvy do hrobu 200,-

9. Formovanie a úprava hrobu 200,-

10. Odkrytie a uzavretie platní + cement 400,-

11. V prípade, že sa jama kope v dobe kratšej ako 48 hodín /2 dni/ , ku celkovej sume vykopania jamy sa pripočíta poplatok vo výške 50 %

POPLATKY V DOME SMÚTKU

Obradná sieň 525,-

Použitie chladiaceho zariadenia na 1 hodinu 25,-

Poplatok paušál /smúť, štít, výstavná sieň, vystavenie vencov, kvetov, použitie

kremač.vozíka, reproduk.hudba, organiz. pohrebu / 1 200,-

4. Poplatok za manipuláciu s rakvou počas obradu a po ňom /prenos rakvy do obradnej sieni, naloženie rakvy do auta,

prenos ku hrobu a spustenie rakvy do hrobu / - na požiadanie 1 050,-

Poplatok za Dom smútku v Hámre 400,-

Uvedené ceny sú bez DPH.

Cenník je platný a schválený Mestským zastupiteľstvom v januári 2004.

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA**Deti narodené v 1. štvrtroku 2007:**

Veronika Júlia Krivušová, Lucia Mušuková, Ján Boldi, Matúš Bálint, Štefan Vereš, Alžbeta Cibul'ová, Denisa Oláhová, Alex Mertinyak, Tomáš Okrajek, Alžbeta Bošánska, Radovan Ridzoň, Dávid Sorházi, Lenka Horváthová, Camilla Júlia Karasová

Občania zomrelí v 1. štvrtroku 2007:

Mária Kovalančíková, Ladislav Maďar, Juraj Antalík, Zdeno Brndiar, Vladimír Kamod'a, Zuzana Macková, Mária Horbasová, Ján Rosiar, Mária Krankušová, Božena Godavcová, Jozef Balag, Ján Boďo

OZNAM

Za účelom dôslednejšej informovanosti verejnosti a spätnej väzby medzi verejnosťou a mestom, primátor mesta bude štvrťročne organizovať stretnutia primátora mesta, vedúcich zamestnancov mestského úradu a riaditeľov mestských organizácií.

Prvé takéto stretnutie sa uskutoční dňa 2. mája 2007 o 16,00h v malej klubovni MsKS.

Ďalšie termíny budú včas oznámené.

Využite prosím túto možnosť na priame informácie o dianí v meste a o činnosti orgánov mesta a organizácií mesta od kompetentných.

Ing. Peter Mináč, primátor mesta Tisovec

OZNAM

Mestský úrad oznamuje, že za účelom priblíženia služieb občanom od mája 2007 zavádza pravidelnú víkendovú službu občanom na vybavovanie úradných vecí, podávanie podnetov a poskytovanie informácií.

Víkendová služba občanom sa bude poskytovať každú prvú sobotu v mesiaci v čase od 8,00 – 12,00h v kancelárii 1. kontaktu mestského úradu.

Prvýkrát sa táto služba poskytne v sobotu 5. mája 2007.

Veríme, že táto služba bude občanmi využitá.

JUDr. Zuzana Kederová, prednostka MsÚ

S P R Á V A o činnosti Mestského úradu v Tisovci za rok 2006 (2. časť)

Ekonomika – ODDELENIE FINANČNÉ A MAJETKOVÉ zabezpečuje financovanie úloh a hospodárenie mesta a ním riadených organizácií v súlade s rozpočtovými pravidlami a ostatnými predpismi upravujúcimi rozpočtové a finančné hospodárenie; zostavuje návrh rozpočtu mesta; zodpovedá za realizáciu finančných operácií podľa príslušných ustanovení zákona; zabezpečuje úlohy týkajúce sa zriaďovania účtov v peňažných ústavoch, dispozičného oprávnenia, podpisových vzorov a iných úloh určených právnymi predpismi a pokynmi peňažných ústavov v oblasti hospodárskych dispozícií; pripravuje návrhy na zmenu rozpočtu a zabezpečovanie ich realizácií, navrhovanie dispozícií s rozpočtovými rezervami, vedenie evidencie o schválených zmenách rozpočtu a rozpočtových opatreniach; zabezpečuje kontrolu plnenia rozpočtu mesta, vypracováva rozbor a správy o plnení rozpočtu a odstraňuje nedostatky; zabezpečuje finančné usporiadanie hospodárenia mesta; navrhuje a vykonáva dispozície s rezervným fondom a fondom rozvoja bývania a finančné zabezpečenie nových a rozpočtovo nezabezpečených úloh; vedie účtovníctvo podľa platnej účtovnej osnovy a zostavuje účtovné výkazy mesta; obstaráva platobné zúčtovacie styky, bankové dispozície a prevody finančných prostriedkov, vykonáva kontroly bankových dokladov; preveruje správnosť súhrnných účtovných výkazov; zostavuje podklady pre záverečný účet mesta; vykonáva kontrolu cestovných účtov; vedie účtovníctvo o pohybe majetku mesta; zabezpečuje pokladničnú agendu, vyplácanie miezd, cestovných účtov a pod., prijíma tržby za dane a poplatky, pokuty a pod.; vykonáva správu miestnych daní a poplatkov za KO a DSO správnych poplatkov (registrácia, evidencie, vymáhanie, exekúcia, kontrola, výrub, sankčné postihy a pod.); pripravuje návrhy na vydávanie povolení na prevádzkovanie stávkových hier pomocou výherných prístrojov a vyrubuje správne poplatky; eviduje a vydáva trestné bloky; inventarizuje záväzky a pohľadávky mesta, zabezpečuje inventarizáciu majetku mesta, vyhodnocuje a preúčtováva výsledky inventarizácie; pripravuje návrhy na vyradovanie majetku mesta a pripravuje návrhy na nakladanie s vyradeným majetkom; spravuje, obstaráva a dopĺňa inventár mestského úradu (vnútorné vybavenie) a sleduje pohyb vrátane evidencie a výkazníctva; obstaráva a eviduje zásoby, DHM a IHM pre správu mesta; zabezpečuje a eviduje obehly a stravné lístky pre zamestnancov; prevádzkuje sklad kancelárskych a čistiacech potrieb pre mestský úrad; sleduje finančné záväzky mesta; vedie evidenciu o poskytovaní dotácií a NFV z rozpočtu podľa VZN mesta. Oddelenie plní najmä nasledovné:

ÚČELOVÉ DOTÁCIE v Sk

Ministerstvo kultúry SR	110000,- 100655,-	Kultúrne poukazy
Ministerstvo financií SR	600000,-	Komunitné centrum Rimavská Píla
Štátny fond SR	274577,50	Komunitné pracovníčky
Recyklačný fond	10340,-	TKO
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	122040,- 754195,- 1411612,50	Prídavky na deti Hmotná núdza Aktivačné
Krajský školský úrad Banská Bystrica	11916000,-	Prenesené kompetencie
Krajský úrad Banská Bystrica	13397,- 5460,-	Životné prostredie Cestná doprava
Obvodný úrad Rimavská Sobota	104090,- 3900,- 20580,- 185032,-	Matrika Civilná obrana Dotácia na obyvateľa Voľby
Sponzorské	266500,-	

Predkontované doklady boli zúčtované podľa platnej rozpočtovej skladby, ktorá sa počas roka viackrát menila. Štvrťročné výkazy výsledku hospodárenia boli predkladané Daňovému úradu Rimavská Sobota štvrťročne bez akýchkoľvek nedostatkov.

ÚVERY

Rok 2004	Dexia banka Slovensko Slovenská záručná a rozvojová banka	Rekonštrukcia námestia Nájomné byty 30 b. j. na ulici Jesenského v Tisovci
Rok 2005	Dexia Banka Slovensko	Oprava strechy, rekonštrukcia osvetlenia a rekonštrukcia miestnej komunikácie

Rok 2006	Dexia banka Slovensko Slovenská záručná a rozvojová banka Štátny fond rozvoja bývania	Prvý municipálny úver - investičné akcie v meste a splatenie predchádzajúceho úveru (rekonštrukcia námestia) Nájomné byty 30 b. j. na ulici Jesenského v Tisovci
----------	---	--

DANE A POPLATKY	Platobné výmery			Výzvy/ Upomienky		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Daň z nehnuteľností	443	1516	1609	152	374	265
Daň za psa	166	287	355	76	220	97
Daň za predajné automaty		1	1			
Daň za užívanie verejného priestranstva		11				
Daň za nevýherné hracie prístroje		1				
TKO a DSO	638	1630	1608	151	603	59

Ostatné v číslach	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
Faktúry došlé/odoslané	368/57	498/33	622/42
Zaznamenané vety súboru účtovníctva	29102	31646	33206
Pokladničné operácie Kontrola pokladne	2213 4	2254 4	5728 4

Na oddelení sa v roku 2006 mesačne spracúvali a vyplácali mzdy pre 72 zamestnancov mesta, ako aj odmeny vyplácané na základe dohôd o vykonaní práce v počte 23 a odmeny poslancov a členov komisií pri MZ. S prijatím a skončením pracovného pomeru súvisia prihlášky a odhlášky do jednotlivých poisťovní a taktiež potvrdenia od zamestnávateľa k zaevidovaniu na úrade práce. Všetkým zamestnancom na trvalý pracovný pomer boli vystavené evidenčné listy, ktoré boli v priebehu roka 2006 v počte 72 kusov.

Na oddelení sa vydávajú aj licencie na výherné hracie prístroje. V priebehu roka 2006 bolo vydaných 6 licencií a priebežne sa sledovali mesačné hlásenia stávkových kancelárií v meste Tisovec.

S činnosťou oddelenia finančného a majetkového súvisí akákoľvek finančná operácia, úprava rozpočtu, evidencie majetku mesta, mzdová a odvodová agenda, množstvo výkazov, hlásení oznámení, štatistických údajov, elektronické hlásenie, nahlasovanie dohôd, mesačné odpisy hmotného a nehmotného majetku.

Navyše zrušením príspevkovej organizácie mesta Mestský podnik Tisovec z dôvodu prechodu majetku, ako aj záväzkov a pohľadávok na mesto ako zriaďovateľa s účinnosťou od 1. januára 2007 sa celé vedenie účtovníctva zrušenej organizácie spracúva na oddelení.

Na osobitnom účte sa denne sledujú obraty účtu, dodávateľské a odberateľské faktúry a realizujú úhrady.

V budúcnosti bude potrebné klásť väčší dôraz na dôsledné sledovanie rozpočtu, jeho čerpania, úprav a schválených rozpočtových opatrení; zaviesť osobitnú evidenciu rozpočtového hospodárenia mesta, v ktorom bude zvlášť položkovite zaznamenané každé rozpočtové opatrenie a zmena rozpočtu mesta; venovať zvýšenú pozornosť finančným kontrolám (najmä priebežnej); začať s realizáciou elektronického spracovávaného pokladne mestského úradu;

v priebehu roka 2007 osvojiť si účtovanie podľa tzv. akruálneho účtovníctva podľa ktorého sa bude účtovať od 1. januára 2008. Taktiež od 1. januára 2008 sa všetky finančné operácie budú uvádzať a účtovať v 2 menách (Sk a EURO).

Časťami zmenami rozpočtovej klasifikácie, množstvom legislatívnych zmien, ako aj nových povinností vyplývajúcich z osobitných zákonov (napr. vyplňovanie registračných listov pre sociálnu poisťovňu pri dohodách podľa zákona o sociálnom poistení), pracovná zaťaženosť zamestnancov oddelenia značne stúpa.

Preto za účelom zabezpečenia štandardného výkonu pracovných povinností oddelenia je žiaduce personálne posilnenie oddelenia.

(pokračovanie v budúcom čísle)

EŠTE O ZUBAČKE

Istá starostlivá piľanská rodina si zachovala dve pohľadnice so železničiarskou tematikou. Na

jednej je pohľad na železničný rušeň – zubačka a na železničnú stanicu v Tisovci. Na druhej je pohľad na železničný most – viadukt Pod Dielom, na ktorom sa prevádzka kontrola bezpečnej jazdy po moste a na železničnej trati.

Železničná trať z Tisovca na Pohronskú Polhору bola vybudovaná v rokoch 1893 – 1896. Táto trať má zvláštne parametre. Ešte zo stanice rušeň zubačka musel vytlačiť súpravu s dvoma nákladnými vozňami, s dvoma osobnými vozňami a jedným služobným vozňom asi 300 m do Šturca, kde po prehodení výhybky, úvratou bola celá súprava ťahaná z Rimavy cez Hámor a cez Korytište, hore Furmancom cez železničné mosty – viadukty ako v Teplici, v Tesnej skale a v Krivej doline na Bánovo. Na stanici Bánovo sa výhybkou zubačka premiestnila na spodnú stranu a súpravu stúpaním 50 promile, tlačila na Zbojskú cez 160 m, najdlhší most – viadukt Pod Dielom a najvyšší 20 m. most – viadukt v Čertovej.

Táto trať mala krajné koľajnice hladké a vo vnútri koľajnicu ozubenú. Na rušni vonkajšie kolesá boli hladké, ale vnútorné ťažné koleso bolo ozubené a tak tlačilo súpravu.

Na Zbojských sa musel rušeň preveksľovať na spodnú stranu a tak zdržovať celú súpravu o 55 promile až na Pohronskú Polhору. Potom z Pohronskej Polhory v normálnom poradí rušeň, služobný vozeň, dva osobné vozne a dva nákladné vozne cez Brezno pokračovali do Podbrezovej.

Touto železnicou sa prepravovalo uhlie, koks, železná liatina a drevo.

Po druhej svetovej vojne v roku 1949 vyše železničnej stanice v Tisovci popod vrch Kášter bol vybudovaný tunel a bola zrušená úvrat', čím sa skrátila dĺžka trati ako i jazdná doba.

Po skončení prevádzky Železiarne v Tisovci, ako zbytočná v roku 1966 zrušila sa nákladná doprava a nahradila ju osobná doprava železničnými motorkami. Takto sa ďalej udržuje osobná doprava medzi Gemer Malohontom a Pohroním.

Táto železničná trať je mi preto milá, že na rušňoch zubačka cestoval môj starý otec a môj otec a že som v horárni pod železničným mostom Pod Dielom u mojich starých rodičov Hricovcov prežil niekoľko detských rokov.

Rudolf Valent, foto: archív autora

Železničná trať Tisovec – Brezno

spomienka na motorové vozne M820 a pohľad na súčasnosť.

Motorové vozne radu M820 (podľa starého číslovania M240) boli vyrobené v Tatrá Vagónke Studénka a u nás v Tisovci sa po prvý raz objavili v roku 1964, keď nahradili osobné motorové vozne radu M 131, ktoré dovtedy zabezpečovali osobnú dopravu na trati Brezno – Tisovec – Jesenské. Uvedením nových vozňov do prevádzky a ešte dodaním ďalších v roku 1965 došlo ku skvalitneniu dopravy a pre cestujúcich, ktorých bolo v tých časoch neporovnateľne viac, ako je tomu dnes to bol veľký prínos.

Na trati Tisovec – Pohronská Polhора premávali odvtedy už len predmetné vozne M820 a zabezpečovali osobnú dopravu; tá nákladná bola úplne zastavená dňa 22.6.1955. Veru málokto by si bol vtedy pomyslel, že tieto vozne vydržia a pokryjú v 100% rozsahu prevádzku osobnej dopravy až do r. 1998! Ba niektoré z nich sa sporadicky objavovali v prevádzke až do konca roku 2000 (napr. ešte 23.12.2000), takže vydržali v prevádzke až 36 rokov. Svojím spôsobom historické jazdy sa v posledných rokoch prevádzky stávali za istých okolností až dobrodružnými a to v dôsledku viacerých technických porúch. V tomto smere na trati Tisovec – Brezno vynikal jej najkrajší úsek po Pohronskú Polhору a to v dôsledku extrémneho stúpania, ktoré v úseku Tisovec – Bánovo dosahuje 22 promile, v úseku Bánovo – Zbojská 48 promile a medzi stanicami Pohronská Polhора – Zbojská až rekordných 50,2 promile. Neraz sa stalo, že rokmi poznačené motory v stúpaní vypovedali službu a vlaky sa museli samospádom vracať do Tisovca, alebo na druhej strane do Pohronskej Polhory. Tu sa ako rizikovejšie ukázalo byť stúpanie z Tisovca, pretože bolo dlhšie – so zastávkou na Bánove trvala cesta po sedlo Zbojská, kde trať dosahuje 725 metrov nad morom okolo 26 minút pri prekonaní 11 km vzdialenosti a 296 metrového výškového rozdielu (nadmorská výška stanice v Tisovci je 429 m). Neraz sa stalo, že vlak sa pokazil tesne pred dosiahnutím najvyššieho bodu a tak nasledoval návrat do Tisovca – na veľkú radosť obdivovateľov trate a na nemilé prekvapenie cestujúcich, ktorí zmeškali do práce alebo im ušli prípoje. Udalosťou osobitného druhu boli poruchy pri spojoch, ktoré tvorili dva spojené motorové vozne M820. Ak sa v stúpaní pokazil druhý (čiže spodný) vozeň, cestujúci z neho prestúpili do prvého, ktorý pokračoval ďalej do Brezna a spodný – pokazený sa vrátil samospádom do Tisovca. Občas si však osud zahral i s prvým vozňom, ktorý ten druhý

nevědál ani pri najlepšej vôli hore vytlačiť a tak putovali oba naspäť do Tisovca. Špeciálnym prípadom, na ktorý sa nezapadá bol marec 1997 a Preteky psích záprahov k prameňom Rimavy, ktoré sa v tom čase konali v lokalite Zbojská. Tisovčania i obyvatelia Rimavskej doliny, známi ako veľkí nadšenci psíkov sa potrebovali dostať na miesto určenia a ako najvhodnejšie riešenie sa javila cesta vlakom, konkrétne tým, ktorý odchádzal z Tisovca po pol deviatej hodine ráno. Železniční zamestnanci reagovali na zvýšený počet cestujúcich. Vlak pozostával až z troch vozňov M820. Vlak plný cestujúcich sa vydal na cestu. Až po Bánovo, kde pristúpili ešte ďalší cestujúci ubehla cesta bez problémov, no ďalej to už išlo čoraz pomalšie, až po prejdení 165 m dlhého a 30m vysokého viaduktu Pod Dielom vlak zastal. Stredný vozeň vypovedal službu a tak na požiadanie vlakového personálu časť mladších cestujúcich vystúpila a vydala sa po trati hore pešo! Po odľahčení dva funkčné vozne dali súpravu horko – ťažko do pohybu a tak sa pomaly – pomaličky dostala na Zbojskú, pričom niektorí z peši idúcich cestujúcich do vlaku za jazdy priskakovali. Potom po obede išiel do Tisovca i mimoriadny vlak. Táto akcia mala však jednu chybičku krásy – tvoril ho iba jeden vozeň M820-102-2. Bol naplnený na prasknutie potom z bezpečnostných dôvodov pred pricestím v sedle Zbojská zastal, časť cestujúcich vystúpila a po prejdení vlaku pricestím znova nasadla. Pôsobenie rohatého čerta však v tomto prípade predsa len zaúradoval – podvozok preplneného vozu sa dôverne zoznámil s dvojitou Abttovou ozubnicou a to viac, ako bolo treba a „mašinista“ vlaku v zlom tušení namiesto na stanici Bánovo (kde je rovina) zastal na železničnom priecestí pod ňou, aby sa vlak po vystúpení časti cestujúcich mohol dať sám do pohybu. Klesanie však akosi odmietalo spolupracovať a až po hodnej chvíľke neistoty sa vláčik pohol do Tisovca. Prv ako uzavrieme kapitolu vozňov M820, treba uviesť, že tieto sa pri prudkých stúpaniach medzi Tisovcom a Pohronskou Polhorou vyznačovali zvýšenou hlučnosťou a zvuk ich motorov sa rozliehal široko ďaleko lesmi a dolinami. Tu nám prichodí poukázať na vlak, ktorý je dnes už zrušený, dlhé roky odchádzal z Tisovca medzi 3,30 – 3,40 hod. a pozostával z dvoch vozňov M820, z ktorých jeden išiel po Brezno, kde sa z neho prestupovalo do Podbrezovej a Banskej Bystrice, kým druhý odpájali v Pohronskej Polhore odkiaľ odchádzal do Brezna

asi o 45 min neskôr. Hluk tohto vlaku zvykol pred štvrtou hodinou ráno občas i pobudiť ľudí – napríklad na Bánove a keďže chodil každý deň i švorníh obyvatelia okolitých lesov si naň akiste zvykli a bol pre nich signálom blížaceho sa rána. Pravda, potom sa už postupne 56 miestne M820-ky vyradzovali z prevádzky a na našich tratiach sa začali objavovať i motorové vozne iné – napr. silné a ťažké 48 miestne vozne M850 a M851, ako i jeden M810 z Prievdzie vyrobené ešte v Tatrá Studénka. Onedlho už prepravu v osobnej doprave nadobudli nové M811-ky zo ZOŠ Zvolen, ktoré však v Tisovci dlho nepobudli a boli nahradené podobnými vozňami modernejšími radu M812. M811-ky boli presunuté na niektoré trate severného Slovenska a dnes sa s nimi môžeme stretnúť napríklad na trati Žilina – Rajec, Čadca – Makov a Kľačany – Trstená. Dnes už zabezpečujú osobnú dopravu na trati Tisovec Brezno len vozne M812, no s M820-ku sme sa úplne nerozlúčili a to zásluhou členov OZ Zubačka, ktorí zachránili vláčik M240 0039, ktorý je v súčasnosti atrakciou. Čo sa týka súčasnosti, znepokojujúcou skutočnosťou je stav RD v Tisovci, ktoré sa po zrušení prevádzky dňa 15.12.2003 zmenilo na nepoznanie a nachádza sa v dezolátnom stave. K spokojnosti cestujúcich neprispieva i skutočnosť, že stanice Zbojská a Bánovo nie sú už dlhodobejšie vôbec osvetlené, čo by sa malo odstrániť. Vec si nevyžaduje veľké náklady. Svetiť by stačilo v zimnom období, keď je dlhšie tma a týkalo by sa to dvoch prvých vlakov ráno a štyroch poobede a večer, pričom v noci, keď vlaky nejazdia by osvetlenie svietiť nemuselo. Čiernym bodom našich tratí je v poslednej dobe železničná zastávka Tisovec mesto. Nie je to až tak dávno, čo bol objekt staničnej budovy obývaný a v prevádzke bola i výdajňa cestovných lístkov a čakáreň. Pri bránke domu zvykli behať malé psy, ktoré sa zaujímal o cestujúcich, živo ich pozorovali a občas i havkali a tak sme ich nazývali „hafani“. Dnes tu psov niet, ale ani plota a taktiež i všetky dvere a okná zmizli nevedno kam. Našťastie sa objavila možnosť, že by mesto Tisovec mohlo dostať zdevastovanú budovu (a i niektoré iné) do dlhodobého prenájmu od železníc. Primátor mesta Ing. Peter Mináč prejavil záujem o danú problematiku a podnikol v tejto veci už i patričné kroky a tak možno očakávať, že sa uvedená situácia zlepši.

M.M. a I.S.

Historia magistra vitae est

Naozaj história je učiteľkou života. Kto pozná históriu svojho rodu (národa) a svojich susedov, vie čo môže očakávať v budúcnosti a keď je rozumný, môže mnohé nepriaznivé situácie predísť alebo pozmeniť. Zdá sa ale, že v tomto sú Slováci nepoučiteľní. Ján Masaryk raz o robotníckych predákoch povedal, že to boli normálni ľudia, až kým nedostali funkcie. Potom si začali obliekať drahé šaty, ktoré im nepasovali, fajčiť drahé cigary a spávať s herečkami, teda robili presne to, čo predtým, keď sa to týkalo iných, kritizovali. U nás to platí aj u takých, ktorí boli poverení nejakou bezvýznamnou funkciou, napríklad dozorom nad zametačmi ulíc alebo podobne. Vo svojich očiach sú viac ako zametači a podľa toho začínajú jednať. Neuvedomujú si, že sú smiešni vo svojej dôležitosti. Takito napáchali v minulosti veľa škôd v živote slovenského národa a objavujú sa aj dnes. Vďaka slovenskej nesvornosti párkrát boli Slováci už nad okrajom priepasti. Ja nemám optimistický pohľad, čo sa budúcnosti týka. Naša mládež na rozdiel od susedov Maďarov a Poliakov, je národne neuvedomelá. Internacionalizmus sme dôsledne dodržiavali len my na Slovensku. Keďže som študoval v Čechách, tak môžem zodpovedne povedať, že Česi boli vychovávaní byť hrdí na svoju minulosť. Oni boli „historická zem“. Oni mali hrdinských húsitov, ktorí, ako povedal Werich, len pochodovali a spievali a nepriatelja utekali. My sme mali len „zradcov“ ako Clementis a spol. atď., ktorých bolo treba obesiť, aby neprekážali. Aj Maďari sú „historickí“, lebo mali svojich kráľov, hoci skoro ani jeden nebol Maďar. Ako spomína Jerguš Ferko: „Medzi uhorskými kráľmi možno nájsť Slovanov – čoraz viac „šmrncnutých“ Turkov (Arjachovci), poľských Jagelovcov, Talianov (Karol Róbert), Rumunov (Matej Korvin), Slovana Jána Zápoľského a Nemcov (Zigmund, Habsburgovci)“ a samozrejme Svätopluka, ktorého aj pápež vo svojej listine oslovuje ako „kráľ Slovienov“. Králi spravili Maďarov „historickou zemou“. A nie len králi. Hoci to boli aj naši králi (presne tak ako maďarskí). My sme ich z našej histórie vyhnali. To isté sa stalo aj so slovenskými šľachticmi a dôležitými politikmi z Rakúsko – Uhorska.

Po páde monarchie sme posudzovali dejiny z národného hľadiska (neuvedomelý Slovák) Po nástupe komunistov boli nenávratne zatratení z ideologického (triedneho) hľadiska. Tak sme sa prepadli do medzinárodnej prázdnoty. (Ešte že ten hokej).

Preto našich mladých dejiny národa nezaujímajú. Tak strácajú korene a stávajú sa Eurotulákmi. Pritom naše dejiny siahajú ďaleko do minulosti a sú bohaté.

Slovania, (včetně Slovákov) žili medzi Jadranským, Baltským a Čiernym morom. Historicky boli známi už v dobách Kristových. Gréci aj Nemci píšú o nich ako o národe pohostinnom. Mali svoje zvyky, živili sa hlavne tým, čo vypestovali. Mali svoju kultúru. Hudba, spev a tanec boli súčasťou ich života. Roztopašní Gréci boli prekvapení nad cudnosťou a vernosťou slovanských žien, čo sa im zdalo, ako niečo neobyčajné, čo obdivovali (asi nepochodili). Žili rozdrobení v malých spoločenstvách na brehoch riek a jazier. Pretože ich bolo veľmi veľa nemali obavy o svoju bezpečnosť a tak nemali vojsko, ani kniežatá, ani rozdielnosť stavov, ani štát ako taký. V čase potreby sa spájali podľa okolností, raz do väčšieho, inokedy do menšieho celku a zvolili si vojvodu, ktorého funkcia pominula s nebezpečenstvom. Zjednocovala sa (na boj) len

tá časť populácie, ktorá čelila nepriateľovi. Ostatok pokračoval vo svojich prácach, zábave a prispievaní na zvýšenie počty pri sčítaní ľudu, akoby ich nezaujímalo, čo sa deje v susedstve. Vambery (pred pomadžarčením sa volal Herman Wamberger) vo svojom diele „A magyarság keletkezése és gyarapodása“ Budapešť 1895 tvrdí, že maďarský názov Slováka „Fot“ značí pokojný tichý človek a pochádza z tureckého slova „Fat“. Palacký spomína slovanský kmeň Budínov, ktorý už v piatom storočí pred Kristom si staval chalupy z tesaného dreva s drevenými chrámami. O Slovanoch píše, že boli aj svojhlaví, nesvorní, vášne svoje na uzde držať nevedeli.

Prokop Cesarienský (552), cisár Maurícius (582 – 602) tvrdia, že Slovania od starodávna žijú demokraticky a o slobodu veľmi dbajú. Cisár Lev Múdry sa s tým stotožnil (886 – 911). Pozdejšie územie Slovanov bolo rozdelené na župy. Cisár Konštantín Porfyrogenetos (946 – 959) dosvedčuje, že Slovania nemajú iných pánov okrem županov. Hore menovaní boli byzantskí králi. S nimi súhlasil aj Nemec Widukind, ktorý spomína, že Slovania radšej prešli všetkými spôsobmi biedy, než stratu slobody. Kultúra Slovanov (Slovienov) bola rozvinutá už pred príchodom Maďarov. Župy však boli chabo pospájané a ich spoložitie de facto v čase mieru neexistovalo. Táto nejednotnosť nám mnoho napovedá o situácii po príchode Maďarov.

Slováci (Slovoveni) už dávno pred príchodom Maďarov sa vysunuli na západ, zo svojej spoločnej slovanskej vlasti, tu spomínanej. V tejto oblasti ostali dodnes, už ako Slováci. Pravlast' Maďarov bola niekde pod Uralom, skadiať utekali pred Pečenegmi a hľadali spásu u Chazarov, ktorých žiadali o povolenie sa usadiť. Tak roku 830 sa usadili v tzv. Lebedii. Roku 880 Pečenegovia ich odtiaľ vyhnali. Na svojom úteku žiadali Byzantskú ríšu o povolenie usadiť sa na dolnom Dunaji. Usadili sa v Alekuzje. Z tadiaľto zaútočili na Bulharov. Tí si zavolali na pomoc Pečenegov a spolu s nimi pozabíjali prevažnú časť maďarského vojska. V maďarských osadách povražďili koho chytili včetně detí starcov a žien. Zbytok Maďarov roztrúsených na veľkom priestranstve splašene utekal s Arpádov na západ. Vo veľkom zúfalstve prosili o novú priazeň bohov rituálnym obetovaním najvyššieho vodcu, zabíjím sakrálného kráľa Almoša. Pokorne prosili Svätopluka II. prezimovať v Potisí. Len čo sa trochu zotavili, začali s výbojmi znovu. Treba zdôrazniť, že nemali tendenciu sa v Potisí trvale usadiť. To bol kočovný národ. Pri svojom výboji na západ narazili na národy západnej Európy, ktoré tvorili silne organizované spoločenstvá a tieto porazili Maďarov pri Lechu 10. augusta 955 tak, že už sa viac na výboj neodvážili. Do tej doby podnikali krvavé lúpežné výpravy do západnej Európy. V húfch na koňoch po 50 – 500 jazdcov prepadávali nepripravené dediny a mestečká, vylúpili ich a s korisťou bežali preč. Neuvažovali o usadení sa. Šlo im len o rabovanie. Pri prepadoch nešetřili bezbranné obyvateľstvo. Jednoducho boli primitívni násilníci. Nerozpakovali sa zabíjať starcov, deti i kňazov, vypáľovať kostoly aj s ľuďmi, ktorí sa tam, skryli. Ľudí zväčša zabíjali, mladé devy ako dobytok odviekli so sebou... všetko spustošili až do základov. (Fuldske analýzy).

Európa sa modlila „Sagitti Hungarorum libera nos Domine!“ (Pane zachráň nás pred šípami Hungarov) ako píše aj maďarský spisovateľ Gyula Illyes, spomínajúc „zahraničné nájazdy našich dobrodružných predkov“.

Príchodom do Karpatskej kotliny padli staromaďarské kmene do klepeca. Pokračovať

v nájazdoch, po porážke pri Lechu na západ sa neodvážili. Cestu na juh a východ im zablokovali Pečenegovia, ktorých sa báli ako čert kríža. Smerom na sever neboli podmienky pre ich stáda a Karpaty boli pre nich neprechodné. Ostali teda na území, ktoré bolo riedko obývané Slovanmi (Slovienmi), ktorí sa priateľsky chovali k novoprišlým nomádom. Aby si mohli podmaniť slovanský národ mečom a tak nad ním vládnuť, na to boli prislabí po bitkách s Pečenegmi a ani im to nebolo treba. Nesvorní Svätoplukovi synovia, porazení Arnulpom, sami spôsobili, že sa mocná Veľkomoravská ríša sama začala rozpadávať. Rozdrobené župy sa dobrovoľne spájali s maďarskými, ktorí od Slovákov preberali župné zriadenie. Toto spájanie Slovákov (už poslušných kresťanov), s Maďarmi, sa dialo pod tlakom biskupov, lebo Rím sa zasadzoval o to, aby sa neobnovila Veľká Morava, ktorá sa nakláňala k Byzancii. Dokumentované sú úderý pod pás od franských biskupov proti Veľkej Morave, Cyrilovi a Metodovi, slovenským kniežatám atď. Na objasnenie treba povedať, že kresťanstvo u Slovákov sa nezačalo príchodom Cyrila a Metoda, ale zakorenilo sa ešte pred ich príchodom, pričinením nemeckých biskupov – ešte pred rozštiepením sa cirkvi na východnú (Byzancia) a západnú (Rím). Toto hašterenie spôsobilo, že Svätopluk vyhnal Metoda z Veľkej Moravy. Ako zaujímavosť treba spomenúť, že Cyril a Metod doniesli do Nitry byzantský dvojkríž, ktorý sa stal znakom nitrianskej župy, pozdejšie ako znak „Horného Uhorska, teda Slovenska, sa dostal do znaku Uhorska a ostáva dodnes v Maďarskom erbe, hoci Slovensko nie je časťou Maďarska.

Slovieni (Slováci) žili vysoko demokraticky. Doplatili na fakt, že nemali potrebný centralizmus a vojenskú organizovanosť. Maďari toto všetko mali a vedeli sa predať. Aj pápežovi záležalo na tom, aby vznikol štátny útvar, ktorý okrem iného definitívne zablokuje vplyv Byzancie. Preto pápež Silvester II. podporoval založenie Uhorského kráľovstva a poslal Štefanovi korunu.

Tú dnešnú, tak oslavovanú. Svätý Štefan nielenže ju nemal nikdy na hlave, ale ju ani nevidel, lebo vznikla po jeho smrti, ako uvidíme pozdejšie. Takisto bájky o nadvláde Maďarov nad ostatnými národnosťami, až do roku 1867 sú naozaj len bájkami. Do rakúska - uhorského vyrovnania 1867 úradná reč bola latinčina. Maďarský historik Vambery, sa ponosuje v hore citovanom diele, že i za doby Arpádovcov bola maďarská reč považovaná za reč najnižších tried ľudu a ako reč hlboko pod kresťanskou kultúrou stojacej luzy opovrhovaná bola. Na založení Uhorského štátu najväčšiu zásluhu mali Slovania a Nemci. Keď sv. Štefan prevzal štátnu organizáciu Slovanov (Slovienov – Slovákov) ponechal napríklad župy v pôvodnom stave, ako boli vo Veľkej Morave. Jadrom jeho vojska boli nemeckí a staroslovenskí bojovníci. S týmto vojskom pod velením nemeckého rytiera Vendelína v bitke pri Veszpréme utopil vzburu starých Maďarov v krvi. V Uhorsku nebolo panstvo jedného národa nad druhým. Bolo však panstvo triedy zemianskej, do ktorej patrili Nemci, Slováci, Maďari atď., ktoré vládlo nad triedou poddaných Nemcov, Slovákov, Maďarov atď. V tej dobe neexistovalo národné povedomie ako také a neexistovala hegemonia Maďarov nad ostatnými národmi v Uhorsku, ako sa nám snažia nahovoriť niektorí demagógovia. Veď Maďari začali budovať svoje národné povedomie až za vlády Márie Terézie.

MUDr Jaroslav Rafaj

Spomienka

... v spomienkach zostávaš tu medzi nami
ako strom v kvetu, ktorý si neskrýjem
s trávou aj vietor zaspieva mi
smútočné rekviem.

Dňa 19.5.2007 uplynie rok od úmrtia nášho milovaného manžela, otca a starého otca pána Pavla Janáča. Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku. S láskou naňho spomínajú: manželka Anna, syn Peter s rodinou, dcéry Janka a Katka s rodinami a ostatná rodina.

SPELEOMÍTING SVIT 2007

jaskyniarskou tematikou a pokračovala diskusia.

Slovenská speleologická spoločnosť so sídlom v Liptovskom Mikuláši usporiadala v dňoch 13.4 – 15.4.2007 vo Svite XVI. celoslovenské stretnutie jaskyniarov pod názvom Speleomíting 2007. Našu jaskyniarsku skupinu zastupoval Ing. Dušan Hutka, Ing. Zbigniew Nišpönský a Mgr. Lukáš Vlček. Na podujatí boli prezentované aktuálne výsledky prieskumu a výskumu jaskýň ako aj ďalšie zaujímavosti z oblasti speleológie. Podujatie spestrila výstava mapovej a fotografickej dokumentácie a výstava umeleckého stvárnenia jaskýň. Súčasťou speleomítingu bola burza a predaj speleologickej literatúry.

Program začal ocenením za najväčšie jaskyniarske objavy u nás a v zahraničí. Speleoklub Tisovec prvýkrát získal ocenenie za najvýznamnejší slovenský objav, a to za rok 2006. Ocenenie sme získali za jaskyňu Nová Michňová (M 2) ktorú sme objavili 1.7.2006 v tisoovskom krase. Diplom a vecné dary sme prevzali z rúk predsedu SSS Mgr. Bohuslava Kortmana. Ďalším bodom bola dodatočná prezentácia knihy Ing. Zbigniewa Nišpönského „V zaplavených hĺbinách pod tisoovským a muránskym hradom“. Kniha bola slávnostne pokrstená vodou z jaskyne Teplica. A do tretice bola nová jaskyňa prezentovaná formou prednášky Mgr. Lukáša Vlčka. Boli prezentované doterajšie poznatky z výskumu M-2 ako aj mapy a fotografie. Dá sa povedať, že toto významné jaskyniarske podujatie patrilo Speleoklubu Tisovec. Speleomíting Svit 2007 pokračoval do neskorých večerných hodín. Premietai sa filmy s jaskyniarskou tematikou a pokračovala diskusia. Na záver bolo vyhodnotenie jednotlivých príspevkov, ako aj celého podujatia.

Ing. Dušan Hutka, získané ocenenie: archív Speleoklubu Tisovec

Venezuela 2007 – objav mamutích jaskýň v útrobách Stolových hôr

Speleoklub Tisovec bol opäť pri tom!

Začiatok tohto roku som ešte pred Vianocami neplánoval prežiť nijako zvlášť. Jedného večera mi však zazvonil telefón a v ňom sa ozval známy hlas priateľa, s ktorým sme pozažívali mnoho pestrých chvíľ v najodľahlejších končinách sveta. Nebolo ma treba dlho prehovárať a keď som zložil, bol som si temer istý, že február nestrávim doma. V momente som si urobil zoznam

vecí a volal známym kvôli antimalariikám. Kamže to ideš? Stolové hory? Venezuela? Kolkú to už máte expedíciu? Piatu! A možno bude úspešnejšia ako svetoznáme výpravy doteraz!

Druhého februára sa s nami zodvihlo lietadlo z viedenského letiska Swechat. Braňo – vedúci slovenského tímu expedície sa trochu oneskoril, ale keďže odlet meškal vyše dvoch hodín, mal ešte kopec času. Erik a Zolo – jaskyniari zo Speleoklubu UK, ktorí idú do Venezuely, tak ako ja – už tretíkrát, sa rozprávajú o tom, ako sa po prístáí v Caracase stretneme s dvomi chorvátskymi jaskyniarmi, ktorých sme pribrali na túto akciu. Trojica českých speleológov a excelentných fotografov – Marek, Radko a Richard sa takmer bavia výlučne o fotení. Osobitnú skupinku tvorí aj nadšená trojica geológov z Univerzity Komenského – Roman, Tomáš a Jano – na slovo vzatých odborníkov, uvidíme aký názor budú mať na cieľ našej cesty keď tam dorazíme. Takmer tri miliardy rokov staré horniny a úplne špecifické geologické a biologické procesy, ktoré vytvárajú stolové hory a ich jaskyne v Európe nenájdeme.

Po krátkej noci v Madride a dlhočiznom lete cez Atlantický oceán konečne pristávame v hlavnom meste Venezuely – **Caracas**. Letisko na prvý pohľad vyzerá ako budova z nejakého vojnového filmu, avšak vo vnútri sa už začína približovať ku svetovému štandardu (Američania ho zvyknú merať prítomnosťou reštaurácií typu McDonalds). Pamätám si ako sme tu ešte v roku 2003 museli absolvovať takmer dvadsať colných kontrol a vojenských prehliadok. Všade okolo nás sa pohybovali vojaci so samopalmi, polícia a protidrogoví s cvičenými psami. Tie časy sú už našťastie za nami. Slnkom do bronzova opálená slečna pri priehradke nevedela nájsť v zozname štát z ktorého vlastne prichádzame. Skúsil som jej vysvetliť v troch rečiach čo sme zač, ale Eslovaquia, Eslovaquie, Slovakia ani Slovak Republic jednoducho nemala v zozname. Nakoniec sa naše trápenie vyriešilo nájdením kolónky s názvom Republique Eslovaca. Na letisku nás vyzdvihuje náš černošský priateľ Igor Alorza a minibusom sa presúvame do centra mesta. V priebehu dvoch dní sa stretáme s Chorvátmi a venezuelskou zostavou expedície. Dolaďujeme posledné veci potrebné na zdarný priebeh expedície a vyrážame autobusom na juh. Naši lídri, ako aj venezuelský manažt dorazia za nami lietadlom. Cesta nám trvá takmer 24 hodín, za oblokmí autobusu sa mihá zelená džungľa, vyprahnutá savana, slamené domčeky tunajších obyvateľov, stáda kráv a banánové plantáže. Zaujali nás hlavne krátky pohľad na Karibské more a obrovský most cez rieku Orinoko. V priebehu cesty dva krát meníme autobus a pred obedom nasledujúceho dňa zastavujeme na medzistancii asi

100km od hraníc s Brazíliou. Džipmi pokračujeme až do odľahlej osady Chivatón, obklopenej nedozernou savanou. Ako tieň na oblohe sa v diaľke pred nami týčia stolové hory.

Ďalší deň je „helikopter-day“. Ráno prileti malým športovým lietadlom zvyšok nášho tímu a náš venezuelský priateľ Ben, ktorý vlastní firmu s vrtuľníkovou prepravou nás po skupinkách vyváža helikopterom na stolovú horu **Chimantá**, vzdialenú asi 40 km. Kremennými horninami tvorená Chimantá sa z okolitej savany dvíha do výšky vyše 1,5 km. Jej nadmorská výška je 2500 m n. m. Letíme okolo 500 m vysokých súvislých kolmých skalných stien. Keď sa nám otvorí pohľad na vrcholovú plošinu hory, pochopíme, že pohyb na nej nebude prechádzka ružovou záhradou. Obrovské skalné trhliny hlboké aj 200 m, spleť kamenných veží, močiare a nepreniknuteľná džungľa všade kam len oko dovidí – robia z Chimanty úplne špecifickú horu. Ben nás vykladá na kúsok rovnej kamennej plošiny v strede hory a už letí po ďalšiu várku.

K večeru máme postavený stanový tábor so spoločnou kuchyňou pod neďalekým previsom. Nasledujúce dni venujeme prieskumu okolia tábora, kde sme podľa satelitných snímok vytipovali niekoľko perspektívnych lokalít. Naša snaha je hneď prvý deň korunovaná úspechom. Chalani prvého prieskumného tímu objavili novú priestranú jaskyňu s dĺžkou vyše kilometra! V ďalších dňoch objavujeme a objavujeme. Terén je však natoľko nepriechodný a plný nebezpečenstiev, že len cesta k najbližším jaskyniam nám zaberá niekoľko hodín. Na lanách zostupujeme do 100-200 m hlbokých trhlín, ktoré pokračujú do podzemných priestorov. Na ich dne sa však nachádza hustá džungľa, ktorú prekonávame väčšinou s istením na lane a s mačetou v ruke. V jaskyniach meriame, odoberáme vzorky vody, skalného podkladu, organických výplní a fotíme. Z podzemia vychádzame až za hlboké noci. Najhoršie chvíle nás čakali pri výstupe z priepasti počas silného dažďa a hmly. Kým sme sa dostali do tábora, boli sme mokří naskrz. Dokonca sa nám raz stalo, že jedna skupina prieskumníkov zabľúdila v nočnej hmle. Keďže chlapi v tábore počuli tímené výkriky v tme, zorganizovala sa záchranná výprava. Obe skupiny sa stretli po vyše hodine v jednom z najhorších, trhlínami rozoklaných terénov v blízkosti tábora.

Ďalšia časť expedície sa odohrávala v najpriestrannejšej jaskyni Venezuely a najväčšej jaskyne v kremencoch vôbec – jaskyni Charlesa Brewera. Návštevou nás poctil aj sám objaviteľ jaskyne – pán Charles Brewer Carías. Jaskynný vchod je tak obrovský, že sme sa vrtuľníkmi doviezli až takmer do jaskyne. Tri dni sme venovali prieskumu v jej vnútri – najmä odberu vedeckých vzoriek a filmovaniu, ktoré prebiehalo pod taktovkou režiséra z BBC. V mohutných priestoroch jaskyne sa valí podzemná rieka, padajúca v divých vodopádoch. Na brehoch rieky rastú opáľové kvaple čudných tvarov a farieb. Na ich vzniku sa výraznou mierou podieľajú hlavne jaskynné sinice – organizmy staré niekoľko miliárd rokov – jedny z prvých na Zemi. Profily chodieb často viac než 30 x 50 m, ktoré by poľahky prekonal hockitový športový vrtuľník, prerusované ešte väčšími dómami právom robia z Brewerovej jaskyne jednu z najmohutnejších jaskýň na svete. Po prvej polovici projektu Tepuy 2007 na Chimantá pokračoval

slovensko-chorvátsko-venezuelské jadro expedície v druhej, nemenej úspešnej časti – výskume jaskýň na stolovej hore **Roraima**. Cesta sem sa začínala v mestečku Santa Elena na hranici s Brazíliou. 70 km cesty džipom nám poskytlo dostatočný čas na psychickú prípravu pre dvojdný výšlap na stolovku Roraima, vzdialenú ešte viac než 30 km. Teplota na savane presiahla 40 stupňov. Na polceste sa pred neznesiteľnou horúčavou a takmer nedýchatelným vzduchom ukrývame v tísine potoka Rio Téck. Po chladnom kúpeli sa nám šliape omnoho lepšie. Do nášho plánovaného tábora však dorážame až za hlboké noci. Ráno máme pred sebou už iba posledný úsek – stenu Roraimy s prevýšením vyše kilometra. Poobede sme všetci na vrcholovej plošine a stavíme tábor v jaskyni Cueva de Gilberto. V priebehu týždňa vyrážame do chodieb podzemného systému Kryštálových očí, ktorý domerujeme do dĺžky 16 140m. Stáva sa tak najdlhšou kremencovou jaskyňou na svete a druhou najdlhšou jaskyňou Venezuely. Roraima je trojným bodom, na ktorom sa stretávajú hranice troch štátov – Venezuely, Brazílie a Guayany. Práve v Guayanskej časti hory skúmame oblasť v okolí bájneho jazera Lago Gladys. Tu nachádzame krátku jaskyňu zakončenú sífonom. Dvojdný ťažký pochod križom cez Roraimu nám dal poriadne zabráť. Posledný deň na plošine sme tak unavení, že sa nám nechce vstať zo stanu, dokonca ani odohnať jedovaté škorpióny, ktoré sa nám prechádzajú pomedzi porozhadzované veci na „kuchynskom“ kameni. Robíme posledný zostup do Kryštálových očí, fotíme terén z najvyššieho bodu hory – El Ford Maverick a balíme na zajtrajší návrat. Cesta späť trvá opäť dva dni. V indiánskej osade Paraitepui nás v dohovorenom čase vyzdvihne objednaný džip. V Santa Elene strávime ešte pár oddychových dní a rozmyšľáme o tom, aký je svet zvláštny. Ešte pred pár rokmi sme tu stretali polonahých domorodcov, ktorí nemali potuchu o vymoženostiach akými sú televízia, automobil či telefón. Nikdy ich nepotrebovali. Masové masírovanie spoločnosti vyspelými krajinami sveta však zanecháva otravné následky na každom mieste tejto planéty. Ulicami sa valia kopy odpadkov z plastových fliaš, plechoviek od piva a umelohmotných obalov, ktorými nadnárodné spoločnosti zasobujú každý obchodík. A to je len jedna z vecí, ktoré pôsobia ako päť na oko v tak nádhernej a na prvý pohľad neporušenom kúte sveta. Technokratická „kultúra“ prenikla aj sem. Utekáme pred ňou späť do Európy, ale zisťujeme, že aj my sme už dávno zabudli vážiť si prírodu. Za svoje prirodzené prostredie už takmer každý považuje niečo iné, prírode cudzie. Spomíname na zážitky z ďalekých trópov.

Len pred pár dňami sme ešte čupeli pod previsom, ukrytí pred dažďom na jednom z najopustenejších miest našej planéty. V srdci nás hreje myšlienka, že práve my sme mali tú česť spoznávať a skúmať tajomné neprebádané miesta, kam dosiaľ nikdy nevkrčila ľudská noha. A ktoré našťastie ešte dlho ostanú ukryté pred ľudskou deštrukciou. Stolové hory, týčiace sa vysoko nad okolitým svetom, na ktorých podľa indiánskych legend sídli duchovia a rodí sa všetka voda...

Lukáš Vlček

Októbrové číslo Tisovského mesačníka r. 2006 prinieslo správu o pripravovanej výstavbe vyhliadkovej veže na Trstí v roku 2007. Keďže nová vyhliadková veža bude svojím spôsobom pokračovaním funkcie bývalého „trianguláka“, venujeme sa stručne histórii týchto objektov.

Podľa mestskej kroniky prvé trigonometrie v okolí Tisovca vznikli v roku 1820: 16. júla na Fabovej holi a 28. septembra na Trstí boli položené trigonometrie, ako súčasť triangulačnej siete monarchie. Vymerané boli C.K. meracími npor. Weissom a por. Pottom a vystavané s pomocou 12 ľudí, ktorým poskytlo mesto 2 povozy. O konštrukcii týchto trigonometrov a ich ďalšom osude nemáme žiadne správy. Istý náznak ich konštrukcie je zachytený v próze Terézie Vansovej „Danko a Janko“, kde sa podrobne popisuje výlet detských hrdinov s Matejom Hrebendom na „Šaštie“ (Trstie), konanej asi okolo roku 1856 takto: „Hrebenda ukázal palicou, povedal: tamto má byť pyramída... Prišli tým smerom ku hromade skál, ktoré inžinieri boli tam zanechali.“ (Mohla tam prípadne stáť aj drevená konštrukcia, ktorá vzhľadom na svoj vek mohla už medzitým zaniknúť.)

Rozsiahly výhľad z Trstia bol známy od nepamäti. Poznali ho prostí ľudia, ktorých práca spojila s Trstím - Pastieri, uhliari, lovci, zberači lesných plodov. Známe boli tri hlavné vyhliadkové miesta na vrcholovej plošine. Južný vrchol (Poľana, Vepor, Nízke Tatry), sever (Fabova hoľa, Nízke a Vysoké Tatry) a východný hrebeň (Muránska planina, Kohút a Ratkovské vrchy).

V 19. storočí sú už doložené aj turistické výstupy

Triangulačné a vyhliadkové veže

na Trstie, ktoré robila mládež z Tisovca a z Rimavskej Pily so svojimi priateľmi, niekedy až z Čiech.

Od dvadsiatych rokov minulého storočia stáli na Trstí dve triangulačné veže novej generácie: Na južnom vrchole, (1117 – teraz 1120 m n.m.) a druhý nízky na Holckovej (1111 m). Mali typizované drevené konštrukcie. Triangulák na južnom vrchole mal dve etáže a bol často navštevovaný turistami, najmä po vzniku odboru KČST v Tisovci roku

1924. Na snímke z rokov 1925 – 1928 vidíme okrem iných prvého na ľavej strane Jozefa Rohna, školského inšpektora a sediacich na rebríku Václava Vraného s dcérou. Dátum zániku tohoto trianguláka nie je známy. Zdenko Hochmuth ho ešte uvádza v turistickom sprievodcovi Slovenské Rudohorie – stredná a východná časť, ako vyhliadkový bod v roku 1962.

Triangulačná veža na Fabovej holi (1439 m) bola vyššia. Mala minimálne tri etáže s celkovou výškou 15 – 20 m. Ale v

Hochmuthovom turistickom sprievodcovi sa už nespomína. Uvádza sa už len výhľad z južného predvrchola – „Troch kopcov“. Na tento triangulák sa vystupovalo menej, pretože v povojnových

rokoch panoráma Nízkych a Vysokých Tatier bola dobre viditeľná aj spod trianguláku. Ale v povojnových rokoch, keď východný svah a hrebeň Fabovej mal ešte hôľnatý ráz, lyžiari radi navštevovali jeho okolie pre dobré snehové pomery do neskorej jari.

S triangulákom na Trstí tak trochu súvisí aj turistická chata: Pre mimoriadnu kvalitu jej polohy s jedinečnou panorámou Slovenského rudohoria a Nízkych Tatier, rozhodli sa funkcionári odboru KČST v Tisovci, spolu s R. Sobotou v septembri 1933 pre stavbu turistického útulne. Dokončená a prístupná bola v r. 1935 a mala značný podiel na rozvoji letnej a zimnej turistiky a neskôr aj zjazdového lyžovania. Na severnom svahu Trstia od mohyly Václava Vraného do Dúhového robil odbor KSTL v Tisovci začiatkom 40-tych rokov minulého storočia prvé preteky v zjazde na lyžiach.

Plánovaná vyhliadková veža na Trstí, v línii cesty Márie Széchy, by mala zvýšiť záujem turistov o Trstie a ovplyvniť tým aj návštevnosť neďalekej útulne. Ak sa to má dosiahnuť, je potrebné, aby jej projekt okrem bežných stavebných noriem rešpektoval aj špecifické prírodné podmienky miesta, výšku okolitého lesa, či náletových drevín tak, aby bol zaručený dokonalý výhľad z veže, ako aj použitie stavebného materiálu, ktorý bude v súlade s daným prírodným prostredím.

H - L,

fotografie: archív autora

foto č. 2: Triangulák na Fabovej holi v r. 1947

AKO KRÁČA TISOVSKÁ STONOŽKA v r. 2007

Ozajstný život sa v Integrovanom materskom centre „Stonožka“, začal odohrávať až koncom januára, kedy sme dostali guľôčkový bazén a molitanový set.

Herňa sa začala zaplňať a vďaka propagácii Stonožky a chýrom o guľôčkach- dosahovala slušnú návštevnosť. V herni sa deti zabavia v obľúbenom guľôčkovom bazéne, zatancujú si na spievajúcom koberci, hrajú sa v stane s tunelom, alebo s inými hračkami, ktoré majú k dispozícii. Matky sa môžu spolu porozprávať, vypiť si kávu, alebo čaj a niektoré hovoria, že je to jediné miesto, kde si pokojne cez deň sadnú. Niekedy sa ich stretnú aj páť.

V januári „Stonožka absolvovala aj svoju prvú narodeninovú oslavu sedemročnej slečny Kristinky, jej spolužiakov a kamarátov.

Február sa niesol v znamení karnevalu a preto sme už v „Stonožke“ chceli niečo iné. Rozhodli sme sa usporiadať FAŠIANGOVÚ OSLAVU. V Domove sociálnych služieb sme si dali upiecť domáce šišky, nakúpili sme kávu a čaj a oslava sa mohla začať. Zúčastnilo sa jej 13 mamičiek a každá mala so sebou 2 deti, šišky sa strácali rýchlosťou blesku.

Začiatok a koniec marca sa v „Stonožke“ konal v znamení kurzov. Ten prvý „Zakladám si podnik“ absolvovalo 9 účastníkov. 8 žien a 1 muž. Že bol úspešný, to dokazuje aj to, že si sami napísali podnikateľský záměr, ktorý im skontrolovala, prípadne poopravila naša kariérna poradkyňa. Môžeme sa

pochváliť aj našou prvou podnikateľkou Hankou Štulajterovou, ktorá absolvovala v „Stonožke“ kurz. Pomohli sme jej pri vypracovaní podnikateľského záměru a vybavovaní agendy na úradoch. Od 1. 4. prevádzkuje Zberňu prádla a obuvi v našom meste.

Druhý kurz „Podnikanie vo vidieckom cestovnom ruchu a agroturistike“ mal 10 účastníkov. V mesiaci máj máme naplánovanú exkurziu do penziónu v Michalovej, čo by možno navodilo ľudí, ktorí rozmyšľajú o podnikaní v tejto oblasti a nie sú ešte celkom rozhodnutí.

Medzi vzdelávaním sa na kurzoch sme stihli koncom marca aj zdobenie veľkonočných vajčiek, čo sa niektorým mamičkám tak zapáčilo, že sme im zvyšný materiál zbalili aj domov, lebo nechceli odísť z centra

Začiatkom marca pricestovala na Slovensko aj moja švagriná, ktorá žije v Ottawe a má polročné dvojčky. Ako rodená Tisovčanka ocenila MC a sama ho často navštevuje. Niekedy mám chuť dať ju za príklad mamičkám, keď sa sťažujú, že do našich priestorov treba ísť po schodoch, že nemáme prebalovací pult atď. Asi si vie každý predstaviť, aký ťažký je jej kočík s dvomi bábätkami, ale nikdy nepovedala, že ja neprídem, lebo je to vysoko, a to ešte musíme všade otvárať aj druhé krídlo dverí, aby sa jej kočík zmestil. Deti tu nakŕmili, prebalili na koberci a ešte nás stihne učiť aj angličtinu, mať jedno dieťa na rukách a písať na flipčart. Vrávi, že keby v Ottawe niekto organizoval kurz, ktorý by bol zadarmo, dali by im občerstvenie a obed tiež zadarmo a ešte by navyše

mohli získať aj nejaké osvedčenie, alebo certifikát, bola by tam celá Ottawa. U nás je niekedy problém získať 10 ľudí na kurz, alebo inú aktivitu. Musíme sa všetci chcieť ešte veľa učiť – prelomiť bariéry v myslení a v ochote skúsiť niečo nové. Niečo, čo nás môže v budúcnosti posunúť ďalej.

Druhá narodeninovú oslavu šesťročnej Lenky bola začiatkom apríla. Ocenili sme úsilie Lenkiných rodičov. Mamička urobila pozvánky a rozdala ich dcériným spolužiakom. Detičky prišli spolu s mamičkami a rodičmi Lenky im, aj deťom priniesli všetliaké dobroty. Myslím si, že aj táto aktivita si nájde svojich priaznivcov: doma si nenarobíte neporiadok a nemusíte doslova číhať na deti, či niečo nerozbižujú, nepokazia. V našej herni je na to ideálny priestor, prispôbený a hlavne bezpečný pre naše ratolesti.

S príchodom teplých dní sa znížila aj návštevnosť v materskom centre, ale to je problém všetkých obcí, kde sa takéto centrá zakladali. Po zime slnečné lúče lákajú asi viac ako guľôčkový bazén a tiež to súvisí aj so začiatkom sezónnych prác.

V budúcnosti by sme chceli zorganizovať besedu s kozmetičkou, detským psychológom, tvorivé dielne pre deti a matky (aj otcov), cvičenia pre matky a v priaznivom počasí organizovať spoločné výlety do prírody. Samozrejme, nebránime sa žiadnemu dobrému nápadu, ktorý by mohol prispieť k lepšiemu fungovaniu materského centra.

Renata Dianišková

Spomienka na KORÁBIK

V rieke Rimave, tu v našom krásnom mestečku pod horami, hmýria sa zlatisté rybičky a plávajú divoké kačičky. S hrdosťou sa na to pozeráme a máme radosť a istotu, že nám turisti (Európania) budú tú riekku – krásavicu závidieť. Pri pohľade na ňu – striebornú stuhu našich predkov – vynára sa mi v mysli zážitok z nedávnej minulosti a tak vzniká, pomaly ale isto – Spomienka na „Korábik“

Strach má veľké oči, no ona je smelá. Prúd ju nepotočí a tak riekku zdolá.

Veľmi Ti ďakujem, riekka naša jasná, lebo keď dospejem spomienka bude krásna.

Na ten náš Korábik pri mojom srdiečku, keď si ja – huncútik spomeniem na riekku.

Traja draví sokoli na stromčeku sedeli, na riekku sa pozerali a dievčinu videli.

Vrávi chocholavý: naša žabka sa zjavila. Vrávi kučeravý: veľkú odvahu prejavila. Vrávi belavý: veru nad riekkou zvíťazila. A tak si podali krídelká spoločne, budú sa uchádzať o srdce statočné. M.M. a I.S.

Storočnica generála Júliusa Noska

Z predchádzajúcich príspevkov už vieme, že Július Nosko sa narodil 8. júna 1907 v Tisovci a tohoto roku 6.6.2007 si pripomenieme jeho **STÉ** nedeľné výročie narodenia, spomienkovými oslavami a seminárom o jeho živote a práci.

Pokračujem teda v tejto časti o príprave SNP.

V apríli 1944 bolo osobné oddelenie premiesterne do Banskej Bystrice a mjr. Nosko sa stal prednostom I. oddelenia – osobného a operačného na Veliteľstve pozemného vojska. V tomto čase už bol v Banskej Bystrici pplk. Ján Golian ako náčelník štábu VPV (veliteľ pozemných vojsk), pplk. Ferjenčík a ďalší dôstojníci zapojení do protifašistického odboja.

Vtedy mjr. Nosko sa stal členom ilegálneho Vojenského ústredia Slovenskej národnej rady (SNR). S veľkou energiou, využívajúc všetky svoje vojenské vedomosti, začal pripravovať zapojenie slovenskej armády do povstania. S húževnatosťou jej vlastnou pripravoval materiály, smernice a rozkazy pre vojenské posádky na Slovensku na ich zapojenie do celonárodného povstania. Žiaľ, nie všetky vojenské jednotky tieto smernice a rozkazy splnili. Spolu s pplk. Golianom sa najväčšou mierou zúčastnil na vypracovaní vojenského plánu povstania. Najdôležitejšou a najzložitejšou úlohou, ktorá stála pred Vojenským ústredím SNR v prípravách povstania bolo pripraviť a zorganizovať početnú a bojaskopnú armádu, ktorá by zadržala prvý nápor nepriateľa. V týchto prípravách sa situácia pre Vojenské ústredie SNR nevyvíjala priaznivo, keď v mája 1944 odišli na východné Slovensko všetky bojové jednotky a v priestore, s ktorým sa vo vojenskom pláne povstania počítalo, zostali len náhradné útvary, vojenské školy. I keď sa s vojenskými východoslovenskými divíziami počítalo, boli predstavitelia Vojenského ústredia SNR nútení organizovať povstaleckú armádu zo zostávajúcich náhradných jednotiek a polovojenských formácií, ktoré v tom čase boli na strednom Slovensku. Išlo najmä o základný operačný priestor, ktorý vo vojenskom pláne nazývali „Operačný trojuholník Brezno – Banská Bystrica – Zvolen, s krycím názvom Zuzana“. Za spolupráce členov ilegálnej Slovenskej národnej rady presunuli na stredné Slovensko značné materiálne zásoby – zbrane, strelivo, výbušniny, pohonné hmoty, výzbroj a potraviny.

Koncom augusta 1944, keď protifašistické akcie prerástli v celonárodné povstanie a na Slovensko prichádzali hitlerovské fašistické jednotky, mjr.

Nosko píše prvé rozkazy pre jednotky povstaleckej armády na začatie boja s nepriateľom. Dňa 4. septembra 1944 bol mjr. Nosko menovaný náčelníkom štábu Veliteľstva I. čs armády na Slovensku a až do 7. novembra 1944 do príchodu gen. Wiesty na povstalecké Slovensko i zástupcom veliteľa. Tu sa plne osvedčil. Bez odpočinku, dňom i nocou pracoval na štábe armády pri príprave rozkazov, nariadení, hlásení, určoval rozmiestnenie jednotiek, ich dopĺňanie a podobne. Veľmi často osobne navštevoval jednotlivé úseky povstaleckého frontu, kde s prehľadom, priamo na mieste riešil vzniknuté situácie. Všetci si ho vážili a rešpektovali. Za túto aktívnu činnosť bol Predsedníctvom Slovenskej národnej rady 28. októbra 1944 povýšený z majora na plukovníka. A dostalo sa mu ešte iného „vyznamenania“. Vojenský súd v Bratislave odsúdil mjr. Noska na trest smrti „povrazom“ za dezerciu a úklady proti štátu.

Opísať celú činnosť plk. Noska počas Slovenského národného povstania by znamenalo písať históriu povstaleckej armády, pretože sa na nej veľkou mierou zúčastnil. Preto bude asi vhodnejšie zacitovať priamo z jeho pera krátke zhodnotenie vojenského významu povstania: Po dlhoročnej apatii slovenský vojak a partizán po prvý raz v novodobej histórii národa z vlastného presvedčenia a rozhodnutia šiel bojovať za slobodu a česť svojho národa. Mladí slovenskí velitelia a slovenské jednotky bez akejkolvek tradície, bez skúseností len s horúcou láskou k domovine, stavajú sa na odpor najväčšej vojenskej mašinérii Európy vtedy, keď ešte táto má dostatok síl niekoľkomiliónový národ vykynožiť. Nech sa už prechod armády do druhej fázy povstania t.j. do partizánskeho spôsobu boja z akýchkoľvek príčin úplne nevydaril, faktom zostáva, že v obkolesení bojovala armáda a niektoré partizánske jednotky viac ako dva mesiace. V týchto bojoch sa rodili noví ľudia, ktorí sa mali stať po oslobodení vedúcimi budovania nového života i našej novej armády. Aj keď sa toto plne neuskutočnilo a s povstalcami sa neskôršie nakladalo často nie najlepšie, všade sa ukázali hodní cti Slovenského národného povstania, jeho armády a partizánskych jednotiek“.

Tisovec je na svojho rodáka Júliusa Noska hrdý. Bol to človek na správnom mieste. Jeho srdce tlklo pre svoj národ. Ako organizátor alebo ak chcete spoluorganizátor SNP, bol bojovník proti fašizmu, bojovník za blaho svojho národa. Mal správny životný cieľ: „Robím to, čo viem“!

Miroslava Banciková, taj. ZO SZPB Tisovec

DVAKRÁT DO MŇA ZAÚTOČILA

Bola krásna slnečná jeseň, vzduch bol teplý až spárny, buky už boli pestré sfarbené. Pohľad na utešenú prírodu bol lákavý. Ja som neodolal a vybral som sa na Kášter. Keď som vyšiel nad záhrady, tak som stúpajúc chodníkom po hrebeni až po Čelo, kde strmost' chodníka prechádza do roviny. Tu som zastal a rozhliadal sa po priechoch lesnej lúčky do lesa. Asi z troch metrov zbadal som rýchle zašuchotanie a videl som vrhnúť sa hada proti mne. Reflexne som uskočil dozadu. Takýto útok sa ešte raz zopakoval a ja som zase šťastne odskočil a vtedy podľa kľukatej čiary na chrbte hada som zistil, že to bola vretenica. Tretí pohyb hada už bol na bočný svah, po ktorom sa had sklzol a rýchlym pohybom v poraste zmizol. Prežil som dva šoky z preľaknutia a až po chvíli si riadne uvedomil nešťastie, ktoré ma mohlo zastihnúť, nebyť môjho šťastného reflexu.

Veľmi som sa čudoval, že hoci tento výlet som absolvoval až 28. októbra, vretenica nebola ešte zalezená do zeme na zimný odpočinok.

Odporúčam návštevníkom prírody, aby v každom ročnom období sledovali prostredie ako sluchom, tak i zrakom a takto vychutnávali jej blahodárnosť a jej krásu.

Rudolf Valent

Venovanie

Moje potešenie keď Ťa vidím
Oj akú radosť vo mne prebudiš
Ja si spomínam na časy
Predošlé keď
Rieky tiekli hore prúdom
I vtáci plávali
A kosy cvendžali – to bola jar
Ten čas nám ubiehal
Ešte sme sily naberali
Ľady sa už pomaly
Topili myseľ mám
Už do diaľav na naše cesty
Len ešte sily naberať a
Istotu že čas
Nám bude priat'
Oj moje potešenie
Hory
A kopce háje naše potešenie

Komár

Otravy: Zapríčiňujú ich rôzne toxické látky, ktoré sa dostanú do organizmu. Závažnosť otravy závisí od viacerých činiteľov – od toxicity jedu, jeho množstva, od dĺžky pôsobenia, od stavu organizmu pred otravou, od rýchlosti vstrebávania látky, atď. Otravy môžu byť náhodné, alebo úmyselné (pri samovraždách). Mnohé otravy vznikajú ako následok nedodržiavania predpisov o používaní a skladovaní otravných látok. U nás sú najčastejšou príčinou otráv tieto látky: hypnotiká (lieky na spanie), psychofarmatiká, oxid uhoľnatý, alkohol, rozličné poľnohospodárske postrekové látky, rozpúšťadlá, atď. Pri samovraždách sa stretávame s kombináciou otravných látok. Otravy majú veľa príznakov. Najčastejšími príznakmi sú poruchy vedomia (od psychomotorického

nepokoja až po hlboké bezvedomie), dýchacie ťažkosti, poruchy srdcovej činnosti, šokový stav, zmeny telesnej teploty, rozvrat vnútorného prostredia, kŕče a vracanie. Pri poskytovaní prvej pomoci (PP) musíme dbať na udržiavanie, prípadne obnovovanie životne dôležitých funkcií (dýchanie, krvný obeh), zníženie pôsobenia jedovatej látky na organizmus a musíme rýchlo volať rýchlu zdravotnú pomoc (RZP), získať čo najväčšie množstvo informácií o otrávenom a okolnostiach otravy. Dáme ho do stabilizovanej polohy, zistíme dýchanie a obeh. Ak je problém, robíme umelé dýchanie a podľa potreby aj vonkajšiu masáž srdca. Pri zachovanom vedomí vyvoláme vracanie mechanickým podráždením hltanu a koreňa jazyka, pokiaľ nejde o otravu kyselinami

alebo lúhmi. Zo zvratkov treba vziať vzorku na vyšetrenie. Pri vracaní držíme hlavu otráveného sklonenú, aby nemohol vyvrátený obsah vdýchnuť. Potom mu dáme vypiť 2 až 4 poháre vody a opäť vyvoláme vracanie. Môžeme mu podať celé balenie živočišného uhlia, pri otrávení silnými kyselinami mu dáme vypiť mlieko alebo vodu, do ktorej sme dali niekoľko lyžičiek sódy bikarbóny na neutralizáciu. Pri otravách lúhmi, dávame otrávenému vypiť vodu, do ktorej pridáme ocot alebo citrónovú šťavu. Vracanie nevyvolávame! Pri otravách jedovatými plynmi alebo výparmi, postihnutého dáme na čerstvý vzduch, vypneme elektrický prúd, alebo plynové zariadenie, nezvoníme, nemanipulujeme s ohňom, aby nenastal výbuch, dáme umelé

Školenie prvej pomoci

dýchanie a masáž srdca.

Pri otrave kontaktnými jedmi – odstránime kontaminované šatstvo, postihnutému umyjeme pokožku a dbáme na vlastnú bezpečnosť. Ak má otrávený kŕče, chránime ho pred poranením okolitými predmetmi. Uvoľníme mu šatstvo, dáme ho na vzduch, nedáme mu nič piť, nevyvolávame ani vracanie, aby nevdychol zvratky. Neusilujeme sa o násilné roztvorenie zubov. Privoláme rýchlo RZP a kvalifikovaný prevoz do nemocnice. Rýchlo! O pomoci treba informovať lekára. Zistiť, čo spôsobilo otravu. Dôležité je zachovať všetko, čo sa nachádza pri otrávenom. Ak vracia, zvratky zachytiť pre laboratórne vyšetrenia.

Miroslava Banciková, MS SČK

Ako predĺžiť trvanlivosť rezaných kvetov

Rezaným kvetom musíme venovať už od začiatku dostatočnú pozornosť, aby nám vo váze vydržali krásne a svieže čo najdlhšie. Využívame k tomu rôzne poznatky, praktické skúsenosti a dodržiavame hlavné zásady ich ošetrovania.

V prvom rade si treba uvedomiť, že životné procesy rezaných kvetov prebiehajú v iných podmienkach ako na materskej rastline. Zmenia sa tepelné a svetelné podmienky, kvet stratí korene ako svoj prirodzený orgán na príjem vody a živín. Funkciu koreňov môže iba čiastočne a obmedzený čas nahradiť rezná plocha, ktorá má byť čo najväčšia, aby cez ňu prešlo aspoň toľko vody, koľko sa jej odparí do ovzdušia, inak dochádza k strate vody z buniek a postupne k nezvratnému vädnutiu kvetu. Stonky kvetín preto musia byť hlboko ponorené do vody a to asi 2/3 ich výšky (výnimkou sú gerbery).

Rezná plocha je otvorenou ranou a vstupnou bránou pre rozličné mikroorganizmy do stonky kvetiny. Na nej i vo vode sa v teplom prostredí veľmi rýchlo šíria baktérie a huby, upchávajú sa cievy a dochádza k vädnutiu, zahŕňaniu a rozpadu pletív. Preto starostlivosť o reznú

plochu a čistotu vody je jedným z prvých predpokladov trvanlivosti kvetín. Trvanlivosť rezaných kvetov závisí od druhu kultiváru, ročného obdobia, manipulácii po odrezaní a prostredia v ktorom kvety dozrievajú. Nepriaznivo vplyva na ne všetko, čo urýchľuje odkvitnutie a odparovanie vody, ako je vysoká teplota, suchý vzduch, slnko a prievan. Preto sa vyhýbame týmto nepriaznivým účinkom a vázu s kvetinami umiestňujeme v polotieni, v chladnejšom a vlhkejšom prostredí bez prievanu. Teplotu zmiernime tým, že vázu dáme na noc do studenej miestnosti, častejšie vymieňame vodu, alebo do nej vhodíme kúsok ľadu. Kvety (ako ruže) môžeme v suchom ovzduší rosiť. Kvety orchidey ponoríme na noc celé do vody. Hnilobné procesy a šírenie mikroorganizmov vo váze môžeme brzdiť chemickými látkami dezinfekčnými prípravkami, vhodný je hypermangán, ktorým sa vyplachuje váza a tak očistené stonky ponoríme do vázy. Protihnilobný účinok má aj kúsok dreveného uhlia vhodného do vázy, medený a strieborný predmet atď.

Životnosť rezaných kvetov závisí od toho, kedy a v akom vývojovom štádiu kvet režeme. Nemal by byť veľmi rozkvitnutý, aby vydržal čo najdlhšie. Vlastnosti rezaných kvetov: Gladioly režeme po rozkvitnutí prvých dvoch kvetov, astry

a chryzantémy práve rozkvitnuté, ruže, keď sa začínajú lístky rozvíjať ap. Najvhodnejší čas na rezanie väčšiny druhov je skoré ráno!

Pre ďalší život rezaná kvetina potrebuje určité množstvo živín, hlavne uhlíhydrátov, vo vode dlhšie vydrží, odporúča sa pridať glukózu alebo cukor. Sodík a draslík znižuje odparovanie. Prítomnosť malého množstva kuchynskej soli alebo kamenca vo vode má na kvety priaznivé účinky.

Stonky kvetín odlistíme (klinčeky, ruže, chryzantémy). Odporúča sa vodu vymieňať každý deň, stonky oplachujeme pod tečúcou vodou a pravidelne zrezávame škmo konce stoniek.

Trvanlivosť kvetín vo váze môže byť ovplyvnená aj použitím viacerých druhov kvetín, ktoré sa „neznášajú“. Túto neznášanlivosť spôsobujú látky, ktoré sa uvoľňujú do vody a do ovzdušia. Sú to: voňavé kvety ako konvalinky, narcisy, ľalie, klinčeky. Preto radšej ich nekombinujeme s inými rezanými kvetmi!

V tomto mesiaci oslavujeme Deň matiek.

Venujme im časť z piesne:

*Pozorne ošetruj mamička jablone,
keď v práci ustaneš, opriže sa o ne,
jablone, jablone pritul' te mi matku,
predl'zte jej v srdci chvíľku šťastím sladkú.*

Jaroslav Pavlikovský

Prehľad činnosti komisie ZPOZ "Človek – Človeku" za obdobie od 01.01.2003 – 31.12.2006

Vážený čitateľa, v aprílovom čísle TM č. 4/2007 na základe žiadosti sprístupnenia a informovanosti občanov bola zverejnená správa o činnosti Komisie ZPOZ "Človek – Človeku" pri Mestskom zastupiteľstve v Tisovci za rok 2006, a za tým istým účelom ďalej zverejňujeme nasledovnú tabuľku.

1. Schôdzky komisie

2003	2004	2005	2006	Spolu
12	12	12	11	47

2. Prehľad akcií za roky 2003 – 2006

	2003	2004	2005	2006	Spolu
Uvítanie dieťaťa do života	9	9	14	12	44
Uzavretie manželstva	6	17	16	10	49
Občianske obrady	19	23	20	27	89
Iné akcie a slávnosti	19	13	20	19	71
Spolu	53	62	70	68	253

3. Účinkovanie členov na akciách

Meno, priezvisko	2003	2004	2005	2006	Spolu
------------------	------	------	------	------	-------

SOBOTU SME STRÁVILI V REVÚCEJ

Sobota bola tretím dňom Krajskej prehliadky divadelných súborov, ktorá sa už tradične koná pod názvom Zochova divadelná Revúca. Tisovský divadelný súbor Daxner bol na programe tejto prehliadky posledným účinkujúcim súborom. Aj keď v obecenstve nebolo veľa divákov, reagovali na naše výkony a na záver nás odmenili viacnásobným potleskom.

Hneď nasledoval rozbor predstavenia s porotou, ktorej predsedala Alžbeta Verešpěyová a členmi boli Iva Jurčová-metodička pre divadlo pri NOC a Mikuláš Forgács - režisér maďarského divadla v Leviciach. Porotcovia boli príjemní a v priateľskej atmosfére prezentovali svoje názory na naše Zvonodrozdovo. Naši režiséri Lackovci, ktorí nie sú bratia, akceptovali ich pripomienky a po

uvážení možno niektoré zapracujú do predstavenia, pretože cesta so Zvonodrozdovom bude pokračovať.

Obsadili sme na tejto súťažnej prehliadke 2. miesto s odporúčaním na Celoslovenskú prehliadku alternatívneho divadla v Levoči.

Aj keď to nie je postup z 1. miesta, tešíme sa, že po ročnej prestávke znova zažijeme atmosféru stretnutia a zdravého súťaženia najlepších činoherných predstavení v rámci Slovenska.

A na záver ešte dve radostné správy z tohto dňa: - jeden z režisérov - Marián Lacko /už skoro Tisovčan, nie len pre divadelníkov (dostal Cenu poroty za scénografiu divadelnej inscenácie Zvonodrozdovo) - a celý súbor CENU ŠTUDENTSKEJ POROTY, ktorej sa naše divadlo páčilo zo všetkých najviac.

Toto nie je samochvála, chceme sa len podeliť aj s vami ostatnými o svoju radosť.

Júlia Hodoňová, vedúca DS Daxner

Mgr. Marta Svobodová	47	44	47	34	172
Ing. Peter Mináč	21	21	19	16	77
Danka Lazáková	29	38	41	42	150
Marián Lazák	26	28	30	34	118
Mgr. Tatiana Mihálová	36	34	38	32	140
Mgr. Milan Matucha	29	22	21	17	89
Danka Babušáková	16	17	21	15	69
Mgr. Štefan Sabó	7	14	13	11	45
Mgr. Anna Ferencová	3	9	0	3	15
Ľubica Sabová (do r. 2003)	3	-	-	-	3

4. Vyplatené odmeny účinkujúcim členom

	2003	2004	2005	2006	Spolu
Odmena v Sk	28575,--	29975,--	33075,--	32725,--	124350,--

V Tisovci, 01.02.2007

Vypracovala D. Lazáková, tajomníčka komisie ZPOZ vo volebnom období 2002 - 2006

EGT a „Deň narcisov“

Rakovina sa týka každého z nás a je častou príčinou smrti. Príčinou vysokej úmrtnosti na Slovensku nie je nedostatočná diagnostika alebo liečba, neznalosť rizikových faktorov, ale neskorý príchod pacientov k lekárovi. Práve tu má svoje nezastupiteľné miesto Liga proti rakovine, ktorá u nás začala svoju činnosť v roku 1990 a pridala sa k programu Európskej Únie – „Európa proti rakovine“.

Medzinárodný deň boja proti rakovine známy ako „Deň narcisov“ tento rok pripadol na piatok 13. apríla. Počas tohto dňa sa konala akcia, pri ktorej sa verejnosť oboznámila s informáciami a novými poznatkami o rakovine, hlavne so zameraním na možnosti jej prevencie. Každý kto sa zapojil do tejto protirakovinovej kampane dostal od dobrovoľníkov kvet, ktorý

je symbolom jari a prebúdajúceho sa života a stal sa aj symbolom boja proti rakovine – žltý narcis.

Keďže liečba a výskum rakoviny sú finančne náročné, organizuje sa táto dobrovoľná finančná zbierka, v ktorej mohli všetci podľa svojho rozhodnutia prispieť ľubovoľnou finančnou čiastkou na pomoc ľuďom postihnutým rakovinou. Dobrovoľníci Evanjelického gymnázia, M. Bočová, P. Luptáková, D. Predajnínska, M. Drábik, B. Klimo, M. Trebul'a, vyzbierali od študentov gymnázia a občanov mesta Tisovec sumu **6835 Sk. Touto cestou by sme sa chceli poďakovať každému, kto sa zapojil do tejto akcie.**

Veríme, že v budúcom roku vyzbierame vyššiu sumu, však rakovina sa môže dotknúť aj nás, alebo našich blízkych!

Mgr. Michaela Krivá

Kalendár výročí osobností Tisovca a Rimavskej Pily

Emerich Manica

160. výročie narodenia kníhára, pokladníka, ochotníka, národovca

Narodil sa 8.5.1847 v Tisovci. Patril k národne uvedomelým Slovákom. Určitú prechodnú dobu pôsobil ako kníhár v Revúcej. Potom sa natrvalo usadil v Tisovci, kde sa zapájal do divadelnej činnosti a bol aktívnym členom tisovského spevokolu. Popri remese sa venoval aj práci v tisovskej Vzájomnej pomocnici. Zomrel 6.3.1928 v Tisovci.

Milina Jesenská, rod. Zvarová

40. výročie úmrtia národnej a kultúrnej pracovníčky

Narodila sa 18.8.1878 v Tisovci. V mladosti vystupovala ako ochotníčka herečka v Tisovci a na javisku Slovenského spevokolu v Martine. Po príchode do Martina pracovala v Živene, organizovala jej večierky. Bola propagátorkou ľudových výšiviek, členkou správy Lipy, ktorú viedla spolu s manželom Fedorom Jesenským. Ich dcérou bola prekladateľka Zora Jesenská. Taktiež zabezpečovala administratívne práce vydavateľského družstva Živeny. Zomrela 8.5.1967 v Martine.

Blažej Bulla

155. výročie narodenia architekta, folkloristu

Narodil sa 19.5.1852 vÚstí nad Oravou, okr. Dolný Kubín. Ľudovú školu vychodil v rodnej obci, strednú školu skončil v Dolnom Kubíne. Študoval architektúru na Českom vysokom učení technickom v Prahe, kde získal stavebný diplom. Pôsobil v Martine, kde si otvoril stavebnú kanceláriu. Ako prvý u nás čerpal z ľudových tradícií, keď pri príležitosti Výstavky slovenských výšiviek v roku 1887 v Martine postavil drevenú vstupnú bránu podľa vzoru ľudových zvoníc. Projektoval a v roku 1888 postavil Národný dom v Martine, viacúčelovú budovu na spôsob redút, s divadelnou sieňou, reštauráciou, kasínom a hotelovou časťou. Projektoval mnohé stavby (kostoly, školy, nemocnice) pre mestá a obce, kde žili národne uvedomelí Slováci, napr.: Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Mošovce a iné). V Tisovci napr. projektoval: *projekt na stavbu mestskej nemocnice, projekt školskej budovy, plány domu J. Zvaru, projekt na nemocnicu, plány na dom J. Šteplovej, projekt na stavbu hospodárskych budov J. Bakošovej, projekt domu Š. Glaza*.

Zaujímal sa aj o ochotnícke divadlo a hudbu, zapojil sa do práce v Slovenskom spevokole v Martine. Skomponoval okolo 300 zborových

skladieb a harmonizácií ľudových piesní.

Zdramatizoval niekoľko prstonárodných povestí, Hviezdoslavovu Hájnikovu ženu. Zložil hudbu pre zdramatizovanú rozprávku Zlatovláska od Jána Brádnana pre tisovských ochotníkov. Zaslúžil sa o vyššiu úroveň divadelného umenia. Zomrel 1.11.1919 v Martine.

Elena Hudecová

5. výročie úmrtia učiteľky, kultúrno-osvetovej pracovníčky

Narodila sa 11.4.1919 v Tisovci. Ľudovú a meštiansku školu, ktorú ukončila v roku 1934, navštevovala v Tisovci. Jeden rok chodila do rodinnej školy v Brezne, potom sa dostala na Učiteľský ústav do Banskej Štiavnice, kde v roku 1939 zmaturovala s vyznamenaním. Jej prvé pracovné pôsobiská boli na východnom Slovensku: Žipov, Opiná. Po štyroch rokoch sa vrátila do Gemera, najprv učila v Turčoku, potom v Klenovci a od roku 1946 v Tisovci. V roku 1951 ju preložili na Pedagogické gymnázium v Banskej Bystrici, v roku 1953 odišla do Bratislavy. V roku 1955 sa vrátila do Tisovca a učila na Pedagogickej škole pre materské školy. Po jej zrušení v roku 1958 prešla učiť na základnú školu. V rokoch 1963-1978 bola školskou inšpektorkou v Rimavskej Sobote. Popri zamestnaní si zväčšila kvalifikáciu na Pedagogickom inštitúte, kde vyštudovala aprobáciu slovenský jazyk – dejepis – hudobná výchova.

Okrem pedagogickej práce sa venovala aj mimoškolským aktivitám: bola členkou a dirigentkou ženského spevokolu Živena, hrala a režírovala ochotnícke divadlo, podieľala sa na zakladaní folklórnej skupiny v Tisovci a viedla jej spevácku zložku, venovala sa rekreačnému športu a turistike. Zomrela 20.5.2002 v Banskej Štiavnici.

August Horislav Škultéty

115. výročie úmrtia evanjelického kňaza, pedagóga, folkloristu

Narodil sa 7.8.1819 vo Veľkom Krtíši. Ľudovú školu navštevoval v rodisku. Nižšie triedy gymnázia absolvoval na evanjelickom lýceu v Banskej Štiavnici a vyššie v Kežmarku v rokoch 1833-1836. V rokoch 1836-1839 študoval teológiu na evanjelickom lýceu v Bratislave, kde od roku 1839 bol námestníkom profesora Juraja Palkoviča na Katedre reči a literatúry československej. V rokoch 1841-1848 bol kaplánom u superintendenta Pavla Jozeffyho v Tisovci. V rokoch 1848-1850 bol farárom v Dlhej Vsi a v rokoch 1850-1852 v Rozložnej. V rokoch 1862-1874 pôsobil na Prvom slovenskom gymnáziu

v Revúcej. Po jeho násilnom zatvorení začas žil u Štefana Marka Daxnera v Tisovci. V rokoch 1875-1891 bol farárom v Kraskove.

Patril k najprogresívnejšie zmýšľajúcim štúrovcom a predstaviteľom slovenského emancipačného hnutia 19. storočia, ktorí horlili za sociálne a kultúrne povznesenie slovenského národa. Počas pôsobenia v Tisovci patril k zakladateľom verejnej čítárne a cirkevnej knižnice, v ktorej bol zároveň prvým knihovníkom, spolku miernosti, nedeľnej školy i hospodárskeho spolku. Pre svoj zápas o rozvoj národného života Slovákov bol v revolučných rokoch 1848-1849 zatknutý a vyšetrovaný štatáriálnym súdom v Plešivci. Svojou pôvodnou tvorbou sa významne zaslúžil o rozvoj slovenskej literatúry, zvlášť v oblasti pre deti a mládež. V roku 1840 ako prvý zo štúrovcov vydal zbierku svojej poézie *Básne*. V roku 1842 bol spoluzostavovateľom *Zpěvníka evangelického*, do ktorého prispel 7 piesňami. Pre potreby vznikajúcich spolkov miernosti vydal v rokoch 1846-1847 spis *Beda a rata*. V tých istých rokoch spolu s Jonatanom Dobroslovom Čipkom a Štefanom Markom Daxnerom vydal dva zväzky *Zorničky, zábavníka pre deti*, prvého diela pre deti napísaného v spisovnej slovenčine. Ich pokračovaním boli dva zborníky *Rečňovanka pre slovenské školy*, vydané v rokoch 1850 a 1855, ktoré ovplyvnili slovenskú vlasteneckú, jazykovú a estetickú výchovu na slovenských školách. Spolu s Daxnerom a Čipkom zapísal zozbierané slovenské ľudové rozprávky do *Codexu tisovského*, ktorý sa neskôr stal prameňom k Dobšinského Slovenským povestiam. Významný je jeho podiel na rozvoji slovenského školstva a pedagogiky. Stal sa členom prípravného výboru pre založenie Prvého slovenského gymnázia v Revúcej, ktoré dňa 16.9.1862 otvoril. Pôsobil v ňom ako profesor náboženstva, slovenského jazyka a dejepisu až do jeho násilného zrušenia v roku 1874. Zároveň bol prvým správcom tohto gymnázia, zaslúžil sa o jeho duchovný a hmotný rozvoj. Počas dvanásťročného pôsobenia v revúckom gymnáziu napísal 14 učebníc, ktoré ostali v rukopise. Pre dejiny školstva a pedagogiky sú významné *Pamäti Slov. ev.a.v. gymnasia a s ním spojeného Učiteľského semeniska vo Veľkej Revúci*, vydané v roku 1889. Zomrel 21.5.1892 v Kraskove.

Miroslava Kojnoková

Návraty aj do Tisovca

Táto doba nám vnútila myšlienku návratov, každá generácia to vníma inakšie. V tempe života a riešení starostí, problémov, ktoré nám táto doba prináša skoro každý deň, nemáme čas vnímať problémy celospoločenského charakteru, rozvoj Tisovca, čistoty v meste, skládok odpadov v okolí Tisovca, čistotu Rimavy. Sú to problémy doby, ktoré dráždia tých, čo sa vracajú do Tisovca. Nám tu žijúcim to už trochu zovšednelo a zdá sa, že aj našim miestnym poslancom.

Veľká- bratislavská politika nám naďalej vnucuje svoje problémy. Vozenie rodinných príslušníkov na štátnych autách, nočné preteky po bratislavských uliciach na drahých autách, starosti ako využiť obrovskú budovu SND, to aby sme si našli Bratislavčanov, ktorí tam budú chodiť v zastúpení nás, čo na takú ďalekú kultúru nemáme čas. Aby boli nejaké využité naše peniaze - peniaze daňových poplatníkov, treba pomôcť, v Tisovci vieme

pomáhať.

V máji sa nám na tri dni vrátili do Tisovca vychytené autá z celého Slovenska, aj zahraničie nám prišlo ukázať, ako vyzerá solídne auto do terénu. Tisovský OFF ROAD má už zvuk. Na námestí našom nám tieto autá aj trochu zasvietili, keď už veľmi dlho nesvieti námestie, hoci sú v dlažbe zabudované svetlá ,ako atrakcia. Návštevníci tvrdia, že práve preto je to atrakcia, že tie svetlá nám nesvietia . Kde sa hrabe na nás B. Bystrica, Bratislava, Košice, kde to všetko svieti. Ale nám bude svietiť vianočná výzdoba za štvrt milióna, ale až v zime. Teraz ide letná turistická sezóna.

Do nášho regiónu sa vrátili Vietnamci, Kórejci a Číňania. Kórejci tu niekedy študovali na Hutníckej priemyslovke, Vietnamci pracovali v ZTS Tisovec.

Karta sa obrátila oni začínajú zamestnávať nás - za výdatnej podpory našich vlád a ministrov, štedrých štátnych dotácií. V susednej Hnúšti, Rim. Sobote vytvorili pracovné príležitosti

a nekompromisne vyžadujú vysoké pracovné výkony a trvajú aj na svojej kultúre práce, ktorá nám dosť ťažko padne. Že nám Číňania ovládli obchod s textilom na Slovensku je fakt, sú už aj v Tisovci, takže číňštinu môžeme počuť aj tu.

Čo podpora našich slovenských podnikateľov, ktorí tu v regióne a Tisovci ešte vydržali, to sa asi teraz nenosí, len či tie naše volebné programy, stranícke a miestne na túto situáciu už nezabudli?

Natíska sa otázka, čo môže Tisovec ponúknuť mladým a nielen mladým, ktorí pracujú v automobilkách v Žiline, Trnave, v zahraničí? Ťažká otázka, pretože si zvykli na vyššiu úroveň služieb, kultúry, rekreačných športov. Treba urobiť všetko pre to, aby sa nám občas vrátili.

Na návštevu sa nám vracajú - nakrátko, absolventi priemyslovky, gymnázia, niektorí s otázkou: Čo sa tu deje, že sa tak málo deje.

Znova V.P.z T.

Predám Škodu Forman GLX r. v. 1993, objem motora 1300 cm³. Cena dohodou.
č.t.: 5211181

Hľadáť podnájom na dobu neurčitú. Dôchodkyňa a dvaja malí psikovia.
č.t.: 0908 047241

Dám do prenájmu, alebo predám pekný slnečný priestorový jednoizbový byt v Tisovci na Francisciho č. 808. Cena dohodou.
č.t.: 0907 602526

Predám Škoda Forman 135, rok výroby 1992, pohon benzín – plyn, katalyzátor, mechanické zamykanie, STK 03.2008, strešný nosič, ťažné zariadenie, 4 ks zimné pneumatiky.
č.t.: 047 5493153

Predám jednoizbový byt na Francisciho ulici č. 806. Cena dohodou.
č.t.: 0905 899304

Predám rodinný dom s garážou na Sládkovičovej ulici č. 309

Predám zachevalé pianino „Petrof“. Cena dohodou.
č.t.: 0902 375684

Predám elektrickú vŕtačku, kompresor s tlakovou nádržkou, postrekovač, zachevalú pec na ústredné kúrenie. Cena dohodou.
č.t.: 047 5493278

Predám trojizbový byt na Daxnerovej ulici č. 1083. Murované jadro, v kuchyni, chodbe a kúpeľni dlažba, v obývačke korok. Rohová kuchynská linka, na chodbe 3 dverová zrkadlová skriňa ROLDOR. Cena dohodou. Predám detský vozík 3-kombinácia farba bordovo-béžová, v dobrom stave. Cena dohodou.
č.t.: 0908 421802 alebo 0911 282011

5 študentiek EGT hľadá privát.
č.t.: 0903 977094, 0908 650 362

Predám chatku v Muránskej Planine, 15 km od Tisovca. Cena: dohodou.
č.t.: 0911 64 19 50

PROGRAM „KINA POD HRADOVOU“ V MÁJI

15.5. utorok 19.00
SAW III - USA
Hrajú: Tobin Bell, Shawnee Smith, Angus Macfadyen, Bahar Soomekh, Dina Meyer...
České titulky
Horor, thriller, MP od 15 r., 107 min., vst. 50,-

22.5. utorok 19.00
Odsúdení zomrieť: Otvorené more 2 – SRN
Hrajú: Susan May Pratt, Richard Speight, Niklaus Lange, Alo Hillis, Cameron Richardson...
České titulky.
Thriller, MP od 15 r., 95 min., vst. 50,- Sk

29.5. utorok 19.00
Listy z Iwo Jima – USA,
Hrajú: Ken Watanabe, Lucas Elliot, Kazunari Ninomiya, Shido Nakamura...
Slovenské titulky.
Dráma, vojnový, historický, MP od 15 r.,

Prípravujeme na jún
5.6. 300 - dobrodružná dráma - USA

Stolný tenis

Stolnotenisový klub Tisovec má za sebou ďalšiu úspešnú sezónu. Pri tej príležitosti odpovedal na niekoľko otázok redaktora Gemerských zvestí plus predsedu klubu, tréner a aktívny hráč Ján Filipiak. *Ako hodnotíte účinkovanie družstva v III.lige v sezóne 2006/2007?*

Hodnotiť túto sezónu môžem len pozitívne, aj keď začiatok tomu nenasvedčoval. Myslím si, že tento ročník bol jedným z najťažších v krátkej histórii nášho klubu a konečné výsledky nášho družstva v III.lige sú milým prekvapením aj pre mňa. Predsezónnym cieľom bolo udržanie sa v súťaži. Prvé zápasy v značne oslabenej zostave ukázali oprávnenosť tohto cieľa. Potvrdilo sa, že pri neúčasti našich najlepších hráčov je III.liga veľmi ťažkým sústom. Až v priebehu súťaže sa družstvo stabilizovalo, čo sa prejavilo aj na výsledkoch. Opäť sme sa posunuli v tabuľke o dve miesta vyššie na konečné 7.miesto. Za 10 rokov účinkovania nášho klubu každým rokom napredujeme o pár stupienkov vyššie.

Ste presvedčení o tom, že ste prípadne mali na to, aby ste skončili v tabuľke vyššie?

Súťaž sme začali značne oslabení. Peter Kovács prestúpil na hosťovanie do DSTK R.Sobota, Tibor Ivarg a Adam Pašiak odišli za prácou do Anglicka a Dušan Verkin dokonca až do USA. Len postupom času sa vracali späť. Keby sme nastupovali v plnej sile od začiatku súťaže, výsledky mohli byť ešte lepšie. Nastal v Tisovci posun z hľadiska výkonnostnej stránky v porovnaní s predchádzajúcou sezónou? Jednoznačne nastal posun hore. Veľkú zásluhu má na tom Tibor Ivarg, ktorý oproti minulej sezóny dosahoval podstatne vyrovnaneršie výkony.

Samozerejme, posilou bol aj navrátiliec z Mladosti R.Sobota Adam Pašiak a nesmiem zabudnúť ani na Maroša Lokšu, aj keď mal určité výkyvy formy. V konečnom hodnotení zohrali rozhodujúcu úlohu práve výsledky našich mladých hráčov, pravda, za účinnej podpory starších a skúsenejších hráčov Ľubomíra Ulického a Jána Kizeka.

Ako hodnotíte celkovo v sezóne 2006/2007 bilanciu (pomer víťazstiev, prehiev, remíz), ktorú tisoovské družstvo dosiahlo?

Pri hodnotení celkovej bilancie musím podotknúť, že až štyri tesné prehry sa mohli a mali pretaviť minimálne na remízu. Je to aj o šťastí v koncovkách rozhodujúcich zápasov, o neobjasnosti zariskovať a s chladnou hlavou premeniť rozhodujúce loptičky. Aj

napriek tomu je pomer 11 víťazstiev, 3 remízy a 12 prehiev v konečnom účtovaní solídna bilancia.

Zodpovedá podľa Vás umiestnenie družstva STK Tisovec podmienkam a hráčskemu materiálu, ktorý máte ako tréner k dispozícii?

Je len na škodu družstva, ak nemá tréner na každý zápas k dispozícii najsilnejšiu zostavu. Zákonite sa to odzrkadlí aj na výsledkoch. Hráčsky potenciál tu pritom je, a keď k tomu pripočítame zlepšujúce sa podmienky zo strany Mesta Tisovec a Základnej školy Dr. V. Clementisa, v ktorej hráme a trénujeme, má náš klub aj na viac.

S výkonmi ktorých hráčov ste boli v práve skončenej sezóne najviac spokojní?

Spokojný môžem byť hlavne so spomínaným Tiborom Ivargom, ale aj s nestárnucim Ľubomírom Ulickým a stále sa zlepšujúcim Marošom Lokšom. Všetci traja si vylepšili aj percentuálnu úspešnosť v hodnotení III. ligy. T. Ivarg skončil na 7.mieste (posun o 5 miest oproti minulému roku), Ľ. Ulický na 30.mieste (posun o 12 miest) a M. Lokša na 44.mieste (posun o 18 miest).

Sklamali Vás niektorí hráči v tejto sezóne, a to či už výkonmi alebo prístupom k stolnému tenisu?

Menším sklamaním boli výsledky Jána Kizeka. Striedanie dobrých výkonov so slabšími mu vyneslo v rebríčku až 26.miesto, a to je zostup o 16 miest. Aj napriek tomu bol v niektorých víťazných zápasoch ťahúňom družstva. Väčším sklamaním boli však výsledky Adama Pašiaka a Adama Hutku. Na Pašiakovi sa prejavil tréningový výpadok, a aj keď sa postupne dostával do hernej pohody, čakal som od neho určite viac. Adam Hutka je opačný prípad. Má natrénované, ale nevie to predať v majstrovských zápasoch. Obaja sú však mladí hráči a verím, že ich čas ešte príde.

Ako vo všeobecnosti hodnotíte skladbu Vášho družstva (vekové zloženie, ofenzívni – defenzívni hráči, možnosti venovať sa systematicky tréningu, typologické zloženie družstva atď.)

Vekový priemer hráčov klubu je 31 rokov, ale úspech sa skrýva v mladých hráčoch. Tí preferujú útočný agresívny štýl hry, čomu podriaďujem aj tréningový proces. Ivarg má 19 rokov, Pašiak a Hutka 21 rokov, Lokša 18 rokov – to sú a musia byť hráči, na ktorých staviam budúcnosť nášho klubu. Pravda, s doplnením o starších a skúsenejších hráčov, ako sú Kizek (30 rokov), Ulický (46 rokov), Filipiak (39 rokov), Verkin (29 rokov), Prokop (43 rokov), Lipai (50 rokov).

Zaoberáte sa v klube úvahami o tom, že by ste skúsili postúpiť do druhej ligy?

Len to je cesta, ako sa prepracovať vyššie a II. liga v Tisovci nemusí byť iba snom.

Mal by STK Tisovec či už po finančnej stránke alebo po hráčskej stránke na to, aby sa v Tisovci hrala druhá liga?

Ako som už spomenul, je potrebné, aby nám mesto Tisovec a Základná škola aj naďalej vytvárali vhodné podmienky pre tento krásny šport, i keď to ešte stále ideálne nie je. Hráčsky potenciál tu je, ale chýba nám kvalitnejšie vybavenie, hlavne dva nové stoly (tie staré pre II. ligu nevyhovujú), ale aj kopa iných vecí (dresy, siete, kvalitnejšie osvetlenie atď.). Mrzí ma, že sa nám stále nedarí pritiahnúť viac sponzorov, pričom výsledky sú evidentné. Ostáva len dúfať, že sa to v budúcnosti zmení a STK Tisovec bude ešte výraznejšie reprezentovať mesto Tisovec ako doteraz. *Ako hodnotíte účinkovanie vášho „béčka“ v sezóne 2006/2007?*

Samozerejme, že nesmieme zabudnúť ani na účinkovanie nášho béčka v oblastnej IV. lige, kde skončilo na výbornom 3.mieste. Pri záručnej vyrovnanosti tejto súťaže je to ideálna príprava hráčov na vyššiu súťaž. Až traja hráči nastupovali pravidelne aj v III. lige: Lokša, Filipiak a Hutka, a doplnení o trojicu Milan Prokop, Dušan Verkin a Jovan Lipai vytvorili v béčku skvelú partiu. V budúcej sezóne dám určite šancu aj ďalším odchovancom nášho klubu. Naše žiacke družstvo v zložení Jakub Filipiak, Leon Bálint a Štefan Markuš zvíťazilo v okresnej súťaži a mladí hráči, ak vydržia v nastúpenom trende, by sa mohli stať ďalšími nádejami nášho klubu.

Aké podujatia chystá STK Tisovec v najbližšej dobe?

Na Dni mesta Tisovec pripravujeme už 3.ročník turnaja dvojčlenných družstiev o putovný pohár primátora mesta Tisovec. Máme jubilejnú 10.výročie založenia klubu, a preto chceme okrem stabilných kvalitných účastníkov turnaja, ako sú Podbrezová (II. liga), Kalinovo (III. liga), Podbrezová B (III. liga) pozvať aj Mladost (I. liga). Osobitne ma teší, že účasť prisľúbil aj paraolympijský víťaz a predseda Slovenského paraolympijského výboru Ján Riapoš so spoluhráčom Rastom Revúckym (na paraolympiáde 3.miesto v štvorhrách s J. Riapošom). Na záver sa chcem poďakovať všetkým našim hráčom za predvedené výkony počas celej sezóny, mestu Tisovec v zastúpení primátorom Ing. Petrom Mináčom za finančnú podporu a Základnej škole Dr. V. Clementisa v Tisovci v zastúpení riaditeľom p. Kérym za vytvorenie vhodných podmienok.

Otázky položil Július Geľo- redaktor GZ plus